

Sammanställning av prejudikat rörande skattepliktig och skattefri fastighet

Nedanstående utgör ett omtryck av en av kammarrättsrådet Nils Bodin verkställd, i årgång 1951 av denna publikation, s. 317—334, publicerad rättsfalls-sammanställning, kompletterad med senare rättsfall och reviderad med hänsyn till ändrad lagstiftning. Sammanställningen är avsedd att belysa endast begreppen fastighet vid fastighetstaxeringen samt skattepliktig och skattefri fastighet. Betr. sådana frågor, i vilka jämlikt 127 § taxeringsförordningen besvär icke må föras hos Konungl. Maj:t, såsom rena värdefrågor och frågor om taxeringsvärdes fördelning å delvärden, äro givetvis Regeringsrättens avgöranden icke vägledande. I åtskilliga nedan återgivna rättsfall från kammarrätten hava sådana frågor icke underställts kammarrättens prövning. Då i de nedan upptagna rättsfallen likväl intagits uppgifter om åsatta taxeringsvärden och deras fördelning å delvärden m. m., har så skett endast för att giva en mera konkret bakgrund till de föreliggande frågorna. Kompletteringen har verkställts av kammarrättsrådet J. Fröberg.

Hänvisningarna avse beträffande av Regeringsrätten avgjorda mål, referat eller notiser (finansdepartementet) i Regeringsrättens årsbok (R. Å.), i fråga om av Högsta domstolen avgjorda mål referat i Nytt Juridiskt Arkiv (N. J. A.), och vad angår mål, som avgjorts av kammarrätten genom utslag, vilket ej överklagats, datum för kammarrättens utslag (K.R.u.)

A) Fastighet eller ej (4 § K. L.)

Bageri

i bagerirörelse använda ugnar ha hänförts till fastighet (K.R.u. 23/4 1940).

¹ Utgör bilaga till föredrag i samma ämne, se s. 244 o. f.

Baracker

för torvberedning ha hänförts till fastighet (K.R.u. 4/11 1940).

Bensinförsäljningsanläggning.

Fastighet: 1. en bensinförsäljningsstation (som ansågs utgöra byggnad å ofri grund), jämte därtill hörande bensinbehållare (förankrad å betonggrund i en fördjupning i marken) med rörledning och mätapparat men icke en där använd luftkompressor, som ej ansågs höra till byggnaden (R.Å. not. 623/1932),

2. en bensinförsäljningsstation, bestående av en å ofri grund uppförd kiosk med därtill hörande cistern och bensinpump (R.Å. not. 501/1935),

3. bensinbehållare jämte mätapparat vid bensinförsäljningsanläggning har ansetts ej skola särskilt taxeras utan vid taxering såsom tillbehör inräknas i värdet å byggnad, om sådan funnes uppförd vid anläggningen samt bensinbehållaren jämte mätapparat och byggnaden tillhörde samma ägare (R.Å. ref. 26/1934).

Icke fastighet: 1. å annans mark uppförd bensinförsäljningsanläggning (s. k. bensinmack), vilken utgjordes av en några meter under jordytan nedlagd cistern av järnplåt, förenad genom en rörledning med en ovan jord fast monterad, lätt löstagbar och flyttbar mätapparat med pump men utan någon tillhörande byggnad (R.Å. ref. 52/1933),

2. en bensinanläggning — bestående av en under jordytan belägen, å fundament vilande cistern, rymmande 5.000 l., och av en ovan jord fast monterad mätapparat med pump — har ansetts ej utgöra byggnad (R.Å. ref. 27/1947, som avsåg ett mål ang. ansökan av oljebolag om rätt att uppföra en bensinanläggning).

Bergverkstad.

En under flygförvaltningens förvaltning stående s. k. bergverkstad, belägen under vissa stadsägor i stad, har ansetts utgöra byggnad (K.R.u. 26/5 1948). Se även under B) 1 mom. c). Jfr *Tunnel* och *Skyddsrum*.

Bilvåg,

se Kalkbrott.

Brygga

med därtill hörande markområde (lastplats) har ansetts hänförlig till fastighet; bryggan utgör byggnad (R.Å. ref. 40/1949).

Jfr *Lastkaj* och *Sockerfabrik* samt under B) 2 mom. *Hamnanläggning*.

Bryggeri.

Fastighet: ångpannor med murverk och tillbehör, ångackumulator, ångturbin med elektriska generatorer, ekonomiser med murverk, vaporackumulator, reservångmaskin, kylkompressor, omformareaggregat, transformatorer med instrumentering och kablar (jfr *Transformatorstation*), maskiner och ledningar till siloceller, bryggverk, humlesil, huvudtransmissioner med motorer, kylgenerator, kylvörtkar med pumpar och ledningar, rörledningar för kylvatten, kylslingor med armatur och kondensatorer, Kölna Germania, Kölna Topf, hissar, luftkompressor, dieselmotor och elektrisk generator, bensinpump-anläggning (jfr *Bensinförsäljningsanläggning*), vacuumpump med tillhörande rör, vörtkylapparat, kylcisterner och jäskar (jfr *Bränneri*) (K.R.u. 28/5 1940.)

Icke fastighet: stående och hängande lagertanks, sköljmaskiner, mustapparat, pastöriseringsmaskiner, svarv, kipphyvel, universalfräs, pellarbormaskin, smidesässjor, aluminiumtanks, trycktanks samt tanks av rostfritt stål, av emaljerad stålplåt och av järn (K.R.u. 28/5 1940).

Bränneri.

- Fastighet:* 1. jäskar (K.R.u. 2/4 1947),
2. ångpanneanläggning (jfr *Cellulosa-*

fabrik, *Snickerifabrik* och *Varv*), bestående av ångpanna, inmurad med tegel och stående direkt å fastighetens grund, värde 6.000 kr. (K.R.u. 6/11 1947).

3. ångmaskin om c:a 25 hkr (jfr *Varv*), fastskruvad på en bädd av betong, vilken i sin tur vilade direkt på fastighetens grund (K.R.u. 6/11 1947).

4. destillationsapparat, bestående av två lodräta cylindriska kolonner av kopparplåt, vilka sträckte sig genom två våningsplan och nedtill vilade på två från grunden beredda betongsocklar; de hade till följd av sin tyngd icke fastskruvats utan stodo lösa på socklarna; värde 10.000 kr. (K.R.u. 6/11 1947),

5. potatiskokare, bestående av en lodrätt stående cylinder av plåt, vilken nedtill avsmalnade trattformigt och rymde c:a 3.500 kg. potatis; den nedre spetsiga delen av kokaren vilade på en betongbädd, som gjutits direkt å fastighetens grund; till följd av behållarens tyngd hade den ej fastskruvats utan vilade lös på betongbädden (R.Å. not. 1434/1949),

6. jäskar, bestående av fyra behållare av järnplåt, var och en rymmande c:a 230 hl. och vilande på bockar av järnbalkar, vilka fastskruvats i betonggolvet på fastighetens bottenplan; behållarna hade till följd av sin tyngd icke fastskruvats vid bockarna utan vilade löst på dessa (R.Å. not 1434/1949),

7. förlagskar, bestående av två av trä tillverkade kar, rymmande c:a 230 hl. och placerade ovanpå varandra, varvid det undre karet stod löst på träbjälklaget över fastighetens källarvåning (R.Å. not 1434/1949),

8. potatistvätt, utgörande behållare av cement, vilkas ena långsida och botten voro med betong sammangjutna med byggnadens väggar och golv (R.Å. 1434/1949),

9. pumpar (jfr *Träsliperi*), på grund av sin stötande gång fastskruvade vid betongplintar, vilka vilade direkt på fastighetens grund (R.Å. not. 1434/1949).

Icke fastighet: mäskkar, jästkittel och mätkar (N.J.A. 1903 s. 555).

Byggnad å ofri grund.

Fastighet: 1. kolonistuga om 3 rum och kök med 3.500 kr. taxeringsvärde (R.Å. not. 1216/1931),

2. "kyrkobyhus" i Vilhelmina socken (K.R.u. 10/11 1930),

3. isaktiebolag tillhöriga anordningar, bestående av inhägnad omkring bolagets isupplag, en enkel telefonkiosk och ett plåtskjul för uppställning av motorfordon (R.Å. not. 577/1928),

4. sportfiskestuga med byggnadsvärde av 500 kr. (R.Å. not. 372/1939),

5. kiosk med byggnadsvärde av 2.000 kr. (K.R.u. 23/10 1946).

Bänkar,

fastskruvade i biograflokals golv, ha ansetts icke hänförliga till fast egendom (N.J.A. 1922 s. 88).

Cellulffabrik

till fastighet ha icke hänförts råvattenpumpar och renvattenpumpar ivattenverk, vilka voro uppställda på från grunden gående fundament men ej krävde sådana fundament utan kunde flyttas till en övre våning utan särskilt berett underlag (R.Å. not. 776/1950).

Jfr *Bränneri:*

Cellulosafabrik.

Fastighet: 1. generator, matarvattencistern, ångpanneanläggning (jfr *Bränneri* och *Snickerifabrik*), ångturbinanläggning, pressanläggning i pappsalen, en fast omlastningsficka, spelmaskineri till kolskopa i egen byggnad, askfickor, regulatorer och pumpar, diverse rörledningar för ånga och vatten (jfr *Ledningar*), kapverk med spånledningar och fläktar, luftblåsningsanordningar, belysningsanordningar, flismataranordning, kylare i syratorn, injektor, vattentub, linbana. (jfr *Linbana*), gummibands- och stålbandstransportörer samt maskiner för bad- och tvättinrättning (K.R.u. 8/12 1944),

2. till sulfatfabrik hörande lossningslinbanor för salt, kol och kalksten, massalinbanor, timmerelevator, flistransportör med

cyklonhus, järncisterner för terpentin och lutcisterner med ledningar och vaporackumulator (K.R.u. 20/4 1937).

Icke fastighet: 1. lossningskran på räls, två omlastningsfickor på räls, släpskopa, källeregulatorer, värmetekniska kontrollinstrument, birdsil, (massasil), transformatorer, brytare och diverse ställverksapparater (jfr *Transformatorstation*), diverse motorer, svetsningsaggregat, slipmaskiner, bormaskiner, kompressorer, separatorer, varpbåt, kylskåp, möbler, kontorsmaskiner, gångmaskin, tryckluftspett, pålkran jämte reservdelar och förrådsmaterialier m. m. (K.R.u. 8/12 1944),

2. bockkranar vid sulfatfabrik (K.R.u. 20/4 1937).

Cementgjuteri

rörstampnings-, taktegel-, åstegel- och blockmaskiner ha hänförts till fastighet (K.R.u. 11/12 1939).

Damm.

Fastighet: 1. ytvattendammar (basängar), belägna å egen mark och åstadkomna genom jordvallar, på insidan åtminstone delvis klädda med natursten, för uppsamling av vatten för stads vattenverk, ha ansetts hänförliga till byggnad (R.Å. not. 205/1936),

2. intags- och regleringsdamm vid sprängd tunnels övre mynning har ansetts utgöra byggnad men däremot har själva tunneln ej ansetts såsom byggnad (K.R.u. 16/1 1941).

Jfr *Skärmanordning* och *Tunnel*.

Elektrisk kraft

rätt till elektrisk kraft (ersättningskraft), som icke är grundad på vattenlagen utan enbart på privaträttsligt avtal, är icke att hänföra till fastighet (R.Å. not. 5—8/1933, not. 648/1936, not. 416/1937 och not. 470/1938).

Flottledsränna.

Fastighet: 1. flottledsränna, uppbyggd ovan marken å egen grund, har ansetts såsom byggnad (K.R.u. 8/11 1929),

2. flottledsränna (enskild tillhörig trä-ränna) delvis uppbyggd å och delvis ned-sänkt i marken har ansetts utgöra bygg-nad (R. Å. not 492/1935).

Garvävnesindustri

fathiss i extraktfabrik, vattenbehållare av järn för c:a 7.000 l. vatten, vilken vilade på en betongplint av högst 2 kvm. yta, en i en byggnad infogad pulverextraktan-läggning, en för en last av 4.000 kg. av-sedd lyftkran, som vilade på tre betong-plintar, vardera med en yta ej överstigan-de 1 kvm., en kajanläggning samt spår-anordningar till kajanläggningen ha an-setts hänförliga till fastighet (K.R.u. 26/6 1947).

Inredning.

Apoteksinredning (disk, receptur, läd-och hyllfack, ångpanna, torkskåp med eld-stad m. m.), som funnits anbragt i själva apotekslokalen med därintill varande rum och som anskaffats uteslutande för lägen-hetens utnyttjande för apoteksrörelse, har icke ansetts hänförlig till fast egendom, varemot i fastighetens källare och magasin inredda skåp och hyllfack, som icke blivit anskaffade uteslutande för apoteksrörel-sens bedrivande, betraktats såsom fast egendom (N.J.A. 1919 s. 525).

Järnväg.

Fastighet: 1. järnväg, tillhörig verk-stadsföretag, belägen å annans mark och avsedd för egna transporter från verk-stadsanläggningen till järnvägsstation, ut-gör byggnad (R. Å. ref. 40/1943),

2. enskild järnvägsanläggning, tillhörig en sulfidfabrik, utgör byggnad (K.R.u. 17/11 1939),

3. järnverksaktiebolag tillhörig malm-viadukt jämte transportbana utgör bygg-nad (R.Å. not. 860/1949).

Kapelkran.

Fastighet: kabelkran, tillhörig trävaru-bolag (R.Å. not. 48/1932) ; kabelkran vid sulfidfabrik (K.R.u. 22/4 1941).

Kalkbrott.

Fastighet: Till fastighet ha hänförts

bilvåg, 10 ton, med därtill hörande funda-ment, lyftkran, 10 ton, för blocksten med därtill hörande motor, luftkompressor med därtill hörande motor, transformator och stenkross med därtill hörande motor, samtliga vilande på fast, från grunden berett underlag.

Koksugnar för metallsmältning

med skyddstak och fristående skyddsvägg, tillfällig anläggning å annans mark, ha hänförts till fastighet (R.Å. not. 838/1943).

Kolugnar

för framställning av bilbränsle jämte krossningshus å annans mark ha ansetts hänförliga till fastighet. (R. Å. not. 879/1947).

Kraftstation

att vid taxeringsårets ingång vederbörligt tillstånd till anläggningens tagande i bruk ej förelegat utgör ej hinder för kraftsta-tionens hänförande till skattepliktig fast-ighet (R. Å. not. 649/1936).

I elektrisk kraftstation inmonterad ge-nerator med matare, som icke för sin an-vändning kräver fast, från grunden berett underlag, har ansetts icke hänförlig till fast egendom (N.J.A. 1944 s. 312).

Kvarn.

Fastighet: 1. till kvarnanläggning hö-rande axlar, fastskruvade på järnkonso-ler och cementplintar, samt pannstolar, monterade på cementplintar (K.R.u. 20/6 1947),

2. till kvarnanläggning hörande kvarn-stenar, transmissioner och transportanord-ningar samt en på bekostnad av kvarnens arrendator i fastigheten insatt turbin (K.R.u. 6/10 1947).

Icke fastighet: 1. till kvarnanläggning hörande tre par stenar, fästade i bjälkar och golvet (trägolvet), skalmaskin och vals-stol, ej fästade med skruvar i golvet, hav-rekross på golvet, två plansiktare och mjöl-blandare, upphängda på bjälkar (K.R.u. 20/6 1947),

2. hisskätting, siktlårar samt gryn- och rensverk i kvarn (N.J.A. 1903 s. 555),

3. reservmotor (diesel-), stående lös på vanligt cementgolv i väderkvarn (K.R.u. 28/11 1929). Jfr *Motor*.

4. två till kvarnanläggning hörande packningsmaskiner med värde av tillhoppa 123.000 kronor, vilka icke vilade på annat underlag än bjälklag; av P.N. anlita sak-kunnig hade uttalat, att dessa maskiner förorsakade en belastningsintensitet, som vore större än vad ett modernt fabriks-bjälklag normalt förmådde upptaga, samt att det bjälklag, som uppbytte maskinerna, därför icke vore att betrakta som ett normalt bjälklag utan utgjorde ett "fast från grunden berett underlag"; K.R. ansåg emellertid maskinerna icke vara hänförliga till fastighet (K.R.u. 26/6 1948).

Ledningar.

Fastighet: 1. gasledningar i stads gator jämte lyktor höra till jorden (dock ej i egenskap av byggnad) men skola liksom gatorna ej taxeras (K.R.u. 24/5 1935),

2) rörledningar till kommuns vattenverk, vilka framdragits i jorden tillhörande kommunens egen fastighet, ha ansetts utgöra fastighet men ej byggnad (K.R.u. 22/11 1934),

3. kraftledning med ledningsstolpar av järn och fundament av betong samt isolatorer, tillhörig ägaren av den fastighet (jordbruksfastighet), över vilken ledningen var framdragen, har ej värderats såsom byggnad utan har såsom en integrerande del av jordbruksfastigheten verkat höjande å dennas värde (R.Å. ref. 69/1939),

4. telefonledning å stolpar, anbragta å mark, tillhörig ledningens ägare (N.J.A. 1904 s. 310),

5. gas-, vatten- och avloppsledningar, lavoarer, badkar m. m. ha ansetts utgöra tillbehör till fast egendom, oaktat att leverantören förbehållit sig äganderätten till dess full betalning erlagts (N.J.A. 1918 s. 441).

Icke fastighet: 1. vattenledning, som framdragits genom annan tillhörig mark (R.Å. ref. 63/1932),

2. kraftledning över annans mark å

stolpar av järn av c:a 14 m. höjd (R.Å. not. 836/1933 och not. 672/1942).

Linbana

å egen mark vid torvströfabrik har ansetts icke hänförlig till fastighet (R.Å. not. 185/1928).

Jfr *Träsliperi*.

Lyftkran,

stor, värd 50.000 kr. (för malm), som svänges runt sin mittpunkt med hjul på räls vilande på betongfundament, har ansetts icke hänförlig till fastighet (R.Å. not. 806/1940).

Malmfickor

å Svartön i Luleå stad, ha hänförts till fastighet (R.Å. not. 806/1940).

Malmkross,

placerad under jord i en gruva, har ej ansetts hänförlig till fastighet (K.R.u. 27/10 1955). Jfr *Kalkbrott*.

Mjölkindustri.

En ångpanneanläggning, två eldnings-oljecisterner och ett reservkraftaggregat ha ansetts såsom fastighet, varemot en s. k. tormjölksvalsningmaskin, som visserligen vilade på vid golvet utförda betongfundament men icke för sin användning krävde fast, från grunden berett underlag, icke ansetts hänförlig till fastighet (K.R.u. 28/11 1955).

Motor.

Icke fastighet: fotogenmotor om 6 hkr och en elektrisk dynamomaskin, vilka visserligen varit anbragta på fast, från grunden berett underlag men icke för sin användning krävt sådant underlag (N.J.A. 1903 s. 540).

Jfr *Kvarn, Sågverk, Tobaksfabrik och Träsliperi*.

Oljecistern.

Fastighet: 1. å annans mark i anslutning till en tapphusbyggnad av tegel och ett magasin å fundament av betong an-

lagda cisterner ovan och under jord för mineraloljor (R.Å. ref. 59/1931),

2. oljeförsäljningsbolags förvaringscisterner, tillverkade av plåt och uppställda å grund, särskilt sprängd i berg med i betong gjutna bäddar och murar men icke direkt fästade i marken — vilket på grund av cisternernas storlek och tyngd varit obehövt — ha betraktats såsom byggnader, varemot till anläggningen hörande maskiner icke ansetts såsom fast egendom, enär byggnaderna ej varit inrättade för industriell verksamhet (N.J.A. 1925 s. 317).

Icke fastighet: å annans mark i jorden nedgrävd oljecistern, värd 8.000 kr. (K.R. u. 17/6 1935).

Pappersbruk

maskiner i fabriksbyggnaden ha ansetts icke hänförliga till fastighet (K.R.u. 16/11 1943).

Servitut,

avseende rätt för Stockholms elektricitetsverk såsom ägare av Untra kraftverk att å vissa fastigheter i Hedesunda socken verkställa reglering av vattenavrinningen ur Untrafjärden för all framtid, har ej ansetts såsom självständig fastighet; värdet av servitut skall enligt p. 2 av anvisn. till 9§ K.L. inräknas i värdet av den härskande fastigheten (R.Å. not. 1163/1945).

Silolanläggning

har ansetts hänförlig till fastighet men har ej åsatts särskilt maskinvärde (K.R.u. 30/6 1948).¹

Skyddsrum

under Hötorget i Stockholm har ansetts hänförligt till fastighet såsom utgörande särskild byggnad (K.R.u. 23/10 1946). Jfr under B) 1 mom. d) *Skyddsrum*.

¹ 1949 års riksdag har i anledning av väckta motioner i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställt om utredning av frågan om silolanläggningars jämställande i taxeringshänseende med fasta maskiner. Se bevillningsutskottets bet.nr 27/1949.

Skärmanordning,

tillhörig staten (dammanläggning för hindrande av saltvattens inträngande i Göta älv), har ansetts utgöra byggnad men ej taxerats, enär den ansetts sakna självständigt ekonomiskt värde (R.Å. not. 269/1942).

Jfr *Damm* och under B) 1 mom. d) *Skärmanordning*.

Snickerifabrik.

Fastighet: ångpanneanläggning, värderad till 1.200 kr. (K.R.u. 8/5 1940).

Jfr *Bränneri* och *Cellulosafabrik*.

Icke fastighet: elektriska motorer jämte del av transmissioner, en fräsmaskin, en bandsåg, en planhyvel, rikthyvlar (en större och en mindre), värderade — jämte ångpanneanläggning, som är hänförlig till fastighet — till 5.725 kr. (K.R.u. 8/5 1940).

Sockerfabrik.

Fastighet: 1. brygga (jfr *Brygga*), därå kollossningkran som är lös egendom löper (K.R.u. 3/6 1941),

2. telferbana med tillbehör, vacuum-pump, huvudrörledningar för ånga, saft och vatten (jfr *Ledningar*) samt elektriska kraftledningar med instrumentering (K.R. u. 5/6 1941).

Icke fastighet: centrifuger, klarpannor, majschar, elevatorer, transportörer med våg, plansikt, silos, dammsamlare, kokpannor, vacuumpannor, kretstransportör, fräsmaskin, Wallers filter, gasgeneratorer, sirapsbehållare, spiralrutscher, sirapskokpannor och toppsockerkokpanna (K. R.u. 5/6 1941).

Staket

omkring ett bensinupplag med järnstolpar i betong och högt järnät, i nedsänkt plan, har hänförts till fastighet (K.R.u. 14/1 1935).

Sågverk.

Fastighet: 1. barkningsanläggning vid sågverk, hyvleri och lådfabrik (K.R.u. 5/12 1939).

2. barkpressar (K.R.u. 13/11 1944),
3. ramsåg, värd jämte motor som är lös egendom (jfr *Motor*) 7.000 kr. (K.R.u. 8/5 1940).

Icke fastighet: 1. följande maskiner i fanérfabrik: limmaskin, formatsågar, putsmaskiner, "övriga" maskiner, fogmaskin och slipmaskiner (R.Å. not. 452/1946),

2. följande maskiner i wallboardfabrik: elevator, varmluftfläkt, transportör för bränsle, flistransportör, 4 defibrörer, limmaskiner, 2 spillvattenpumpar, sil, urvattnare, vakuumpump, upptagningsmaskin, 5 fläktar, svarv, gängmaskin och 66 elektriska motorer (R. Å. not. 452/1946),

3. brokran, värd 382.000 kr. och stående på spåranläggning (K.R.u. 24/5 1948),

4. stockbana med stockribb och vedvagn samt kätting för stockindragning i sågverk (N.J.A. 1903 s. 555),

5. cirkelblocksåg och kantverk, uppställda i andra våningen av ett såghus (N.J.A. 1926 s. 547).

Tobaksfabrik.

Fastighet: hissar samt värme-, sanitära och elektriska anläggningar (K.R.u. 4/6 1935).

Icke fastighet: samtliga tillverkningsmaskiner samt kylanläggning, bestående av kompressor med elektrisk motor (jfr *Motor*), cistern och ledningar ävensom carrierapparater med ledningstrumma av plåt (K.R.u. 4/6 1935).

Torkinrättning för gröda

i annan tillhörig byggnad inrymd torkinrättning för gröda med därtill hörande maskiner, fläktar och motorer har ansetts icke hänförlig till fastighet (K.R.u. 8/10 1942).

Transformatorstation.

Fastighet: 1. till transformatorstation hörande fundament, järnställningar samt ett förrådsskjul ävensom ledningar, isolatorer och fränkskiljare, vilka voro med enkla skruvförbindelser anslutna till järnställningarna, och manöverhytt (R.Å. ref. 69/1931),

2. utomhusställverk (utomhusstation) och oljekylare till där befintliga transformatorer men ej transformatorerna själva (på hjul) och ej heller oljeströmbrytare och annan elektrisk utrustning, såsom strömtransformatorer, expansionsbrytare, säkerhetsapparater, reläer och lampor m. m. (R.Å. not. 246/1941),

3. inomhusstation, dock ej till de delar, som utgjordes av däri befintliga transformatorer och lokaltransformatorer på hjul, strömbrytare upphängda i ställningar utan att vara fastsatta, spänningstransformatorer, strömtransformatorer och motstånd, vilka stå på golvet utan att vara fastsatta, mätare, reläer, ampèremätare och voltmetrar monterade på instrumenttavla samt travers på hjul och tralla (R.Å. not. 246/1941),

4) fränkskiljare (R.Å. not. 822/1939).

Icke fastighet: 1. transformatorer, uppställda på hjul utan att vara på något sätt fastsatta vid fundamenten, spänningstransformatorer och strömtransformatorer fritt upphängda på järnbalkar, fläktkylningsaggregat med oljepumpar, vilka aggregat voro tillbehör till transformatorerna och fästade med ett par skruvar, oljeströmbrytare dels uppställda på hjul på samma sätt som transformatorerna dels ock upphängda på ställningar utan att vara fastsatta med skruvar eller på annat sätt, oljeutvidgningskärl, som utgjorde tillbehör till transformatorerna och voro uppbyggda på ställningar, ävensom Petersensspole, som liknade en transformator och var uppställd på samma sätt som en sådan (R.Å. ref. 69/1931),

2. travers (jfr *Travers*), tralla, spel och lyftanordning till lyftblock, strömbrytare, 0-punktstransformatorer och reservaggregat (R.Å. not. 927—929/1933),

3. transformatorer, strömbrytare, ackumulatoranläggning och mekanisk utrustning i en fördelningsstation (R.Å. not. 930/1933),

4. reläer m. fl. tavelinstrument (R.Å. not. 822/1939),

5. ackumulatorbatteri (K.R.u. 29/4 1940),

6. transformatorer: ström-, spännings- och lokal- (K.R.u. 29/4 1940).

Travers.

Icke fastighet: 1. utomhustravers för lossning och uppläggning av massaved, uppställd på räls med eget i traversen befintligt maskineri, som kunde förflytta sig 400 m. och hade ett värde av 250.000 kr. (R.Å. ref. 50/1937),

2. inomhustravers, taktravers hos kraftföretag och i valsverk (R.Å. not. 111/1938 och K.R.u. 2/10 1939).

Jfr *Transformatorstation* och *Träsliperi*.

Tryckeripress

(rotationspress), som var uppställd å bjälklag av armerad betong och förstärkt med kraftiga pelare under och som således vilade å fast, från grunden berett underlag, har ansetts för sin användning ej kräva ett sådant underlag och följaktligen ej tillhöra fastighet (R.Å. ref. 22/1940).

Trädgårdsanläggning.

Fastighet: 1. kallkast jämte förvaringsbod (K.R.u. 12/12 1939),

2. växthus (K.R.u. 4/11 1946).

Träförädlingsfabrik.

Icke fastighet: en motor om 7,5 hkr. med motstånd (jfr *Motor*), en köping-svarv med transmission, en peltzklippstansmaskin med motor, en lockmaskin, en fjäderhammare, en stämmaskin, en elektrisk generator och en elektrisk motor med instrumenttavla, värderade jämte två turbiner, som äro hänförliga till fastighet, till 7.535 kr. (K.R.u. 8/5 1940).

Träsliperi.

Fastighet: slipmaskiner, massabinge, pumpar (jfr *Bränneri*), sliperimotorer, omlastningsanordning för massabalar och linbaneanläggning (jfr *Linbana*) (K.R.u. 14/11 1944).

Icke fastighet: sorterare, urvattningsmaskiner, andra motorer än sliperimotorer (jfr *Motor*), elektrisk utrustning samt traverser (jfr *Travers*). (K.R.u. 14/11 1944).

Tunnel.

Icke fastighet: 1. i berg sprängd tunnel jämte tillhörande kanal för avledande av vatten från en sjö till en annan, dock att en intags- och regleringsdamm vid tunnelns övre mynning med värde av 5.000 kr. ansetts hänförlig till fastighet (K.R.u. 16/1 1941).

2. En till kraftverk hörande, i berg sprängd avloppstunnel jämte avloppskanal med tillhörande slänförstärkningar, vilka anläggningar voro belägna i annan kommun än kraftverket dels å kraftverksägarens egen mark, dels ock å annan tillhörig mark, ha ansetts icke kunna helt eller delvis hänföras till byggnad. Anläggningarna ha följaktligen ansetts som fastighet endast i den mån de voro belägna å den kraftverksägarens tillhöriga marken. (R.Å. ref. 1/1954 och not. 11/1954). Förefintligheten av dessa anläggningar har emellertid icke ansetts verka förhöjande å allmänna saluvärdet å denna mark (K.R.u. 9/4 1956).

Jfr *Damm*, *Skyddsrum* och *Bergverkstad*.

Turbin

vid smedja och sågverk har hänförts till fastighet (K.R.u. 8/5 1940).

Varv.

1. Till ett varv hörande ångmaskin (jfr *Bränneri*) och upphalningsmaskin, cirkelsåg med matarbord samt för basning av virke avsedd ångpanna (jfr *Bränneri*), och järngryta med vissa tillbehör ha ansetts hänförliga till fastighet (N.J.A. 1897 s. 13). I målet var utrett, att den i en byggnad befintliga ångpannan och järngrytan, vilka använts vid basning av virke i och för tillverkning och reparation av fartyg och båtar, ävensom ångmaskiner och upphalningsmaskiner med tillhörande ångpanna voro inmurade eller fästade vid från grunden uppförda underlag, samt att det till cirkelsågen hörande matarbordet med därunder varande rullar vilade på en bädd, som var fastskruvad vid stockar, vilka tillika utgjorde stöd för väggarna till det hus, vari cirkelsågen var inrymd.

2. Stapelbädd inräknas i varvsanläggnings byggnadsvärde (K.R.u. 7/5 1948).

Äganderättsförbehåll.

Fastighet: Gas-, vatten- och avloppsledning, lavoarer, badkar m. m. ha ansetts utgöra tillbehör till fast egendom, oaktat att leverantören förbehållit sig äganderätten till dess full betalning erlagts (N.J.A. 1918 s. 441).

Icke fastighet: Äganderättsförbehåll beträffande viss egendom, som av köparen inmonterats i en av köparen förhyrd lägenhet, har ansetts äga giltighet mot fastighetsägaren (N.J.A. 1933 s. 447).

B) Undantagen från skatteplikt (5 § K.L.).

1 mom. a): Nationalparker m. fl.

Nationalparker.

Staten tillhöriga Gotska Sandön är till viss del avsatt till nationalpark, för vilken skattefrihet föreligger. Ön utgör i övrigt till ett område av 3,229 ha kronopark. År 1950 ha av domänstyrelsen, med stöd av K. brev d. 10/7 1909 ang. åtgärder till skyddande av naturminnesmärken å kronans mark m. m., meddelats skyddsbestämmelser för kronoparken, innebärande att kronoparken skall tills vidare skyddas med förbud mot avverkning (med vissa huvudsakligen av fyr- och lotspersonals behov föranledda undantag) ävensom mot åtgärder beträffande vegetation i övrigt, fauna och mark. Skatteplikt har ansetts föreligga för kronoparken (K.R.u. 21/6 1954).

1 mom. b): Allmänna platser m. fl.

Allmänna platser.

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del är ej medgiven.

Skattefrihet har ansetts föreligga för följande, Stockholms stad tillhöriga fastigheter: ett område vid Torsgatan, uthyrt till plats för försäljningskiosk mot en års-

hyra av 500 kr., ett område vid S:t Eriks-gatan, uthyrt till plats för försäljningskiosk och för annonspelare mot en årshyra av sammanlagt 1.300 kr., gatumark vid N. Mälarstrand mellan Polhemsgatan och Ehrensvärdsgatan, uthyrd till plats för försäljningskiosk med serveringsområde, ett område vid Sveavägen 49, uthyrt till plats för bensinanläggning och affischpelare och ett område i Humlegården, upplåtet såsom plats för försäljningskiosk med serveringsområde (K.R.u. 23/10 1946).

Stockholms stad tillhörig paviljong med markområde i kv. Träskfloden i Stockholm, till en del uthyrd såsom vänthall och andra lokaler för omnibustrafik mot en årshyra av 3.000 kr., till en del uthyrd såsom försäljningskiosk mot en årshyra av 4.000 kr. och till en del, med beräknat årshyresvärde av 1.300 kr., använt av stadens gatukontor, samt ett område vid Strandvägen i Stockholm, uthyrt till plats för försäljningskiosk, ha ansetts skattefria (K.R.u. 23/10 1946).

Skattefrihet har även ansetts föreligga för S. A. Hedlunds park, tillhörig Göteborgs stad och upplåten för allmänt beagnande men belägen inom annan kommun (R.Å. not. 542/1932).

Skatteplikt har ansetts föreligga för:

1. Ett skogsområde, tillhörigt Visby stad men liggande utanför staden och enligt uppgift använt såsom promenadplats för allmänheten (R.Å. not. 679/1936),

2. Mark till plantskola, tillhörig Falu stad och enligt uppgift erforderlig för underhåll av stadens offentliga planteringar samt belägen invid begravningsplatsen strax utanför den egentliga staden (R.Å. not. 773/1940).

3. Staten tillhöriga grustag vid Haga norra grindar, Linvävartorpet och Ulriksdals slott (R.Å. not. 866/1940),

4. Vissa under Djurgårdsförvaltningen lydande uthyrda fastigheter (R.Å. not. 1233—1239/1927),

5. Fastighet, upplåten till bostad åt en vid Djurgårdsförvaltningen anställd arbetare (R.Å. not. 664/1936),

6. Staten tillhörig, såsom jordbruksfas-

tighet taxerad fastighet, avsedd att användas för friluftssändamål, s. k. friluftsservat (R.Å. ref. 1/1950),

7. Följande Stockholms stad tillhöriga fastigheter: utrymme under gångbanan vid kv. Loket i Stockholm, uthyrt såsom upplagsplats mot en årshyra av 1.825 kr., utrymme under gångbanan vid kv. Loket, uthyrt till plats för magasinslokaler mot en årshyra av 4.060 kr., ett utrymme å gatumark vid Norrbackaviadukten, beläget under gatunivån uthyrt som verkstadslokal, ett område i Vanadislunden, uthyrt till friluftsteater, ett område å gatumark vid Sveavägen—Kungsgatan, uthyrt till plats för reklamkiosk och skyltskåp, ett utrymme under Dalagatan, uthyrt till garage, och ett område å N. Bantorget, uthyrt till plats för bensinstation med tvätt- och smörjhall, alla med hänsyn till användning och belägenhet (K.R.u. 23/10 1946),

8. Stockholms stad tillhöriga Slussområdet i Stockholm, i vad angår uthyrda lokaler belägna under övre gatuplanet och med taxeringsvärde av 1.050.000 kr., därav 548.000 kr. markvärde och 502.000 kr. byggnadsvärde, med hänsyn till användning och övriga omständigheter (K.R.u. 23/10 1946),

9. Stockholms stad tillhörigt område under viadukten vid Årstastrand i Stockholm, uthyrt till plats för verkstadslokal (K.R.u. 23/10 1946).

10. Viss Stockholms stad tillhörig mark å N. Bantorget har ansetts motsvara två taxeringsenheter: den ena utgörande en byggnad med markområde, använd huvudsakligen för restaurang och i övrigt för vänthall för omnibustrafikanter, biljettförsäljning m. m., ävensom å byggnaden för restaurang m. m. mot en årshyra av 4.500 kr. uthyrda reklamplatser har ansetts skattepliktiga; den andra utgörande mark, som uthyrts för försäljningskiosk och affischspelare mot en årshyra av 1.900 kr., har uppförts i skattefria längden med värde av 19.000 kr. såsom del av allmän plats (K.R.u. 23/10 1946).

11. Stad tillhöriga tomter, varav en var obebyggd men enligt fastställd stadsplan avsedd att bebyggas för allmänt ändamål, en bebyggd med en transformatorstation tillhörig ett elektricitetsverksbolag men enligt fastställd stadsplan i övrigt ej finge bebyggas och en enligt fastställd stadsplan utgjorde s. k. A-område avsedd att bebyggas för allmänt ändamål men för det dåvarande utnyttjad som lekplats, ha ansetts skattepliktiga (K.R.u. 12/10 och 19/10 1953).

12. Stadsäga i stad, varå för det dåvarande fanns uppförd en till bostäder uthyrd byggnad (s. k. rivningshus). har ansetts skattepliktig beträffande såväl markområdet som byggnaden, ehuru markområdet enligt fastställd stadsplan var avsett till allmän plats (Reg.R.u. 7/3 1956).

Begravningsplatser.

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del är ej medgiven. En å begravningsplats uppförd byggnad kan dock vara att anse såsom en till begravningsplatsen ej hörande särskild taxeringsenhet, för vilken skatteplikt föreligger.

Skattefrihet har ansetts föreligga för Stockholms stads begravningsplats i Solna socken (nya kyrkogården) jämte inom kyrkogårdens inhägnade område belägna växthus och byggnad (Myrbaddet), innehållande dels snickarverkstad, förvaringsrum för frö m. m., smedja, redskapsskjul och garage, använda för begravningsplatsens skötsel, dels ock en mindre bostadslägenhet (ett rum och kök) för personal anställd vid begravningsplatsen. Däremot har skatteplikt ansetts föreligga för den till samma kyrkogård hörande byggnaden Solbaddet nr 1, som i sin helhet upplåtits till arbetare vid kyrkogården (R.Å. ref. 40/1932).

Skattefrihet har vidare ansetts föreligga för byggnad å samma begravningsplats, till väsentlig del använd till förvaringsplats för redskap och förråd m. m.; ett rum och kök voro uthyrda till en arbetare vid kyrkogården. (K.R.u. 17/11 1941).

1 mom. c): Statens för försvars- ändamål avsedda fastigheter

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del kan äga rum. Skatteplikt föreligger för fastighet, som är att anse såsom fristående industriell anläggning.

Nya kronobageriet i Karlsborg, vilket är en avdelning av arméns intendenturförråd därstädes utan särskild förvaltning och till 87 % av sin tillverkning förser truppförband utom hemorten med bröd, har ej betraktats såsom fristående industriell anläggning och har således ansetts skattefritt (R.Å. not. 288/1934).

Officersbostad vid Östgöta flygflottilj å Malmen, som användes till "mer eller mindre" tillfällig inkvartering, ibland gratis, ibland mot avstående av nattinkvarteringspengar, har ansetts skattefri (K.R.u. 13/10 1939).

En till skjutfält upplåten utjord, som användes till skjutbana för Södra Skånska infanteriregementet men även upplåtits till arrendator, som tillförsäkrats en vidsträckt dispositionsrätt över sitt innehav, förklarades för år 1923 skattefri för 1/6 av värdet, vilken del ansågs belöpa på skjutbanan, men skattepliktig för övriga 5/6 av värdet (R.Å. not. 174/1928).

Då staten tillhörig mark, som användes till skjutfält för artilleriregemente, utarrenderats mot tämligen obetydligt arrende och på villkor att marken skulle utan någon ersättning utrymmas, när detta påkallades av militära övningar, ansågs däremot icke någon del av fastigheten skattepliktig (R.Å. not. 886—889/1930).

När å skogsmark, lydande under ett regementes förvaltning, skogsavverkning skett blott i obetydlig omfattning, ansågs ingen del av fastighetens värde skattepliktig (R.Å. not. 1971/1929).

För Karlskrona grenadjärregemente upplåtna fastigheter (taxeringsvärde 180.200 kr.), vilka anskaffats för regementets övningar och endast till mindre del användes för annat ändamål, ha för år 1922 förklarats skattefria för 150.200

kr. och skattepliktiga för 30.000 kr. av taxeringsvärdet (R.Å. not 180/1928).

För Herrevadsklosters remontdepå upplåtna fastigheter ha för år 1929 förklarats skattefria till den del de använts som betesmarker — oaktat de taxerats såsom jordbruksfastighet — men skattepliktiga i den mån de använts till bostäder (K.R.u. 4/11 1930).

Övningsfält för pansarregemente, som allenast i ringa utsträckning använts för annat än försvarsändamål, har förklarats helt skattefritt (K.R.u. 6/9 1948).

Kronan tillhöriga fastigheter vid flygfältet i Uppsala ha, i den mån de icke varit utarrenderade och de legat inom det inhägnade flygfältsområdet, undantagits från skatteplikt. Övriga delar av fastigheterna ha däremot ansetts ska tepliktiga (K.R.u. 27/9 1948).

En materialflygel och en verkstadsflygel vid Karlsborgs tygstation ha förklarats utgöra för försvarsändamål nyttjade fastigheter och icke fristående industriell anläggning (R.Å. not. 1696/1931).

En under flygförvaltningens förvaltning stående s. k. bergverkstad, belägen under vissa stadsägor i stad, har ej betraktats såsom fristående industriell anläggning och fördenskull ansetts skattepliktig endast till den del den varit upplåten till annan mot vederlag (K.R.u. 26/5 1948). Jfr under A) *Bergverkstad*.

Oljelagringsanläggning för försvarsmaktens behov har ansetts skattefri (K.R.u. 13/11 1943).

Tankanläggning, tillhörig staten och avsedd för statlig beredskapslagring men icke av militära skäl nyttjad, har ansetts skattepliktig (R.Å. not. 1951/1953).

Kaserner m. m. i Landskrona, som ej längre nyttjades för försvarsändamål och ej heller användes för annat ändamål, ha ansetts skattepliktiga; det var avsett att de skulle försäljas till Landskrona stad (K.R.u. 4/12 1934).

Kronobergs hed har ansetts skattepliktig till den del därå bedrevs skogsbruk (K.R.u. 12/9 1935).

Remmene skjutfält har ansetts skattepliktig för ett värde, motsvarande efter

5 % kapitaliserade arrenden (R.Å. not 376/1936).

Övningsfält, som i större utsträckning använts för jordbruksändamål, har till skattepliktig del åsatts taxeringsvärde, motsvarande den efter 10 % kapitaliserade arrendeinkomsten av fastigheten (K.R.u. 27/10 1930).

Ett skogsområde om 230 ha, beläget invid Skånska pansarregementets övnings- och skjutfält, användes till viss del vid övningar, varvid skador uppkommo å skogen genom skjutning. Området, som hade ett sammanlagt värde av 161.100 kr., förklarades skattefritt för 23.800 kr. och skattepliktigt för 137.300 kr. (K.R.u. 15/4 1955).

För Skånska husarregementet upplåtna fastigheter förklarades skattepliktiga för år 1924 för den del av värdet, som avsåg skogsvärdet, enär det upplysts, att regementet i regel årligen låte avverka och avyttra viss del av skogen samt fastigheterna därför beträffande skogstillgången ej kunde anses utnyttjade för försvarsändamål (R.Å. not 181/1928).

Då under domänstyrelsens vård stående fastigheter (Solnaskogens kronopark m. fl.) i mindre utsträckning användes för försvarsändamål, ha fastigheterna likväl ansetts i sin helhet skattepliktiga (R.Å. not 268/1930).

Fastigheter, som disponerats av Kronan enligt avtal om framtida försäljning till Kronan, ha ansetts skattepliktiga (K.R.u. 27/9 1948).

Bostäder ha i ett flertal fall ansetts skattepliktiga. Sålunda har skatteplikt ansetts föreligga för staten tillhöriga bostadsbyggnader för officerare och underofficerare (R.Å. not 614/1933) ävensom för staten tillhöriga bostadshus för bageripersonal vid kronobageri, bostadshus för föreståndaren vid flottstations häkte, underofficersbyggnad och bostadshus för maskinisten vid ångsprutor samt för varvschefen (R.Å. not 611—613/1933). Likaså ha vissa till bostäder för militära befattningshavare upplåtna byggnader med tillhörande tomtområde vid artilleri-

museum i Stockholm förklarats skattepliktiga (R.Å. not 662/1937).

Docka, som ursprungligen anordnats för försvarsändamål men sedan uthyrts till enskild person, har förklarats skattepliktig (K.R.u. 27/10 1930 och 19/10 1931).

Statens oljefabriker i Kinne-Kleva socken ha ansetts utgöra fristående industriella anläggningar och således i sin helhet vara skattepliktiga (R.Å. not 1009/1944).

Kronan tillhörig ammunitionsfabrik har ansetts skattepliktig (K.R.u. 10/11 1943). Likaså Kronan tillhörig fabrik för tillverkning av nitrocellulosa (K.R.u. 12/4 1948).

1 mom. d): Vissa stat och kommun tillhöriga fastigheter

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del kan ske.

Badinrättning.

Hellerströmska badinrättningen, tillhörig Karlshamns stad, som ej var kombinerad med någon tvättinrättning eller annan affärsverksamhet och som lämnade fria bad bl. a. till folkskolebarn, ansågs skattefri (R.Å. ref. 23/1929).

Badinrättning, tillhörig förening, däri stad ägde nästan alla andelarna (inrättningen fick av staden vatten utan ersättning och elektrisk kraft till nedsatt pris; föreningen var enligt uppgift att betrakta "mera såsom ett stadens verkställighetsorgan") ansågs skattefri (K.R.u. 13/12 1939).

Varmbadhus, tillhörigt kommun samt bekostat av pensionsstyrelsen, sparbank och genom gåvor, till vilket viss avgift erlades av de badande, ansågs skattefritt (K.R.u. 19/10 1932).

Till skola hörande gymnastik- och badhus, som jämväl disponerades såsom kommunalt badhus varvid vissa avgifter uppstogs, ansågs skattefritt även till den del det användes för sistnämnda ändamål (K.R.u. 13/11 1944).

Manskapshus, tillhöriga Luossavaara-Kiirunavaara AB, för tvättning, byte av kläder etc. ansågos skattepliktiga (K.R.u. 5/5 1941).

Förening tillhörig, för sundhetsvård avsedd fastighet (badhus), har icke ansetts undantagen från skatteplikt jämlikt 5 § 1 mom. d) K.L. (R.Å. not 563—564 1949).

Brandstation,

tillhörig en brandkårsförening (privat sammanslutning), har ansetts skattepliktig (K.R.u. 25/9 1939).

Diakonistyrelse,

svenska kyrkans, tillhöriga byggnader, upplåtna till svenska kyrkans lekmannaskola, ha ansetts skattepliktiga (R.Å. not 250/1932). Likaså fastighet, tillhörig svenska kyrkans missionsstyrelse, som enligt missionsstyrelsen vore ett svenska kyrkans organ (K.R.u. 26/10 1932).

Kommun tillhörig byggnad, innehållande bostäder åt *distrikts- och dispensärsköterskor samt barnmorska* jämte förlossningsrum och epidemisjukrum, har ansetts skattepliktig (K.R.u. 3/12 1934). Jfr R.Å. not 835/1928).

En *fattigvårdsstyrelse* förvaltade en fastighet, tillhörig en genom donation bildad stiftelse. Donationens ändamål var att på billiga villkor uthyra bostäder till mindre bemedlade. Fastigheten ansågs skattepliktig endast till så stor del av det för fastigheten i dess helhet beräknade värdet, 116.000 kronor, som svarade mot hyresavkastningen 6.400 kr. kapitaliserad efter 10 % (R.Å. ref. 17/1948).

Fiskeriförsöksstation,

tillhörig staten, med bostadshus för föreståndaren, laboratorier och dammar m. m. har ansetts skattepliktig (K.R.u. 15/1 1936).

Folktandvård.

Landsting tillhörig byggnad för folktandvården, innehållande jämväl bostadslägenheter för tandläkare samt tandvårds-

och sjukvårdspersonal, har ansetts skattepliktig till den del den upptogs av nämnda lägenheter (R.Å. not 1246/1951).

Fängelse.

Beträffande centralfängelset i Mariestad har fängelsedirektörens bostad, som ligger å en under fångvårdsstyrelsens förvaltning stående jordbruksegendom — vilken skötes av fångarna och är skattepliktig — ansetts såsom en oskiljaktig del av fängelset och följaktligen vara skattefri (R.Å. not 227/1936).

I fråga om centralfängelset i Härnösand ha bostäder för personal i själva fängelsebyggnaden ansetts skattefria (K.R.u. 3/6 1935). Ett bostadshus invid och på samma tomt som fängelset samt inrymmande bostäder åt direktören, pastorn och två assistenter, har ansetts såsom en oskiljaktig del av fängelset och således vara skattefritt (R.Å. not 379/1936).

Ett bostadshus för personal vid samma fängelse på andra sidan gatan har däremot icke ansetts såsom en oskiljaktig del av fängelset utan vara skattepliktigt (K.R.u. 3/6 1935).

Byggnad vid straffängelset i Falun, inrymmande bostad för överkonstapeln samt tvättstuga, mangelbod och torkvind för fängelsets eget behov, har ansetts skattefri (K.R.u. 15/2 1935).

Till centralfängelserna i Vänersborg och Malmö hörande hus, som till väsentlig del inrymde bostäder för befattningshavare vid fängelset utanför muren och till mindre del uthyrda till enskilda, ha ansetts icke till någon del vara skattefria (K.R.u. 15/2 1935).

Ett invid läns cellfängelset i Luleå beläget bostadshus för bevakningspersonal (utanför muren) har ansetts skattepliktigt (K.R.u. 24/5 1935).

Förläggning.

Kronan tillhöriga fastigheter, vilka stodo under arbetsmarknadskommissionens förvaltning och användes till förläggning, ha ansetts skattefria (K.R.u. 23/4 1948).

Försöksgård.

tillhörig staten och driven av centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet samt taxerad såsom jordbruksfastighet till 60.300 kronor, har ansetts skattepliktig, trots att verksamheten bedrevs utan ekonomiskt syfte (R.Å. not 813/1932).

Hantverksskola.

Staten tillhörig fastighet, varå fanns uppförd en skolbyggnad för Hantverksskolan i Kristinehamn för blinda män, har ansetts skattefri (K.R.u. 12/4 1948).

Invid den tomt, varå nämnda skolbyggnad var belägen, fanns en angränsande, staten jämväl tillhörig tomt, vilken var obebyggd samt iordningställd och använd till gymnastik- och idrottsplats för skolans elever. Sistnämnda tomt, som taxerats såsom självständig taxeringsenhet, har ansetts utgöra till skolbyggnaden hörande tomtområde och förty vara undantagen från skatteplikt (R.Å. ref. 13/1947).

Hushållningssällskap

tillhöriga fastigheter ha ansetts skattepliktiga även till de delar de utgjordes av expeditionslokaler för sällskapet. Hushållningssällskap har nämligen ansetts icke vara "menighet" eller sådan institution, som avses i 5 § 1 mom. e) K.L. (R.Å. not 1528/1947).

Hälsobrunn.

Staten tillhöriga, för sundhetsvård upplåtna fastigheter vid Loka hälsobrunn ha ansetts skattefria (R.Å. not 338/1928).

Idrottsanläggning.

Stadion i Stockholm, som tillhör staten, har ansetts i sin helhet skattepliktig. Byggnaden har nämligen ansetts huvudsakligen vara använd för uthyrning till annan på sådana villkor, att erhållet vederlag (bl. a. i viss utsträckning viss procent å biljettintäkterna) i stort sett inneburit icke blott ersättning för de med begagnandet förenade särskilda kostnaderna utan även ersättning därutöver för själva begagnan-

det (K.R.n. 17/5 1955). Jfr under 1 mom. e) *Sportanläggningar*.

En församlings *kyrka*, belägen utom församlingens eget område, har ansetts skattefri (R.Å. ref. 30/1909). Expeditions- och sammanträdeslokaler för kyrkliga myndigheter ha likaledes ansetts skattefria (R.Å. not 833—834/1928).

Fastighet har till den del den inrymde för domkapitels förvaltning erforderliga lokaler ansetts skattefri men skattepliktig till den del den användes såsom biskopsbostad (R.Å. not 36/1932).

Lärbostäder.

Församling tillhörig fastighet, som upplåtits till bostad åt en folkskollärare och en småskollärlarinna, har ansetts skattefri (R.Å. ref. 45/1932).

Kommun tillhöriga fastigheter, vilka upplåtits till folkskollärare- och småskollärlärbostäder, ha ansetts skattefria trots framställd invändning, att bostäderna på grund av 14 § i 1937 års avlöningsreglemente för lärare vid folk- och småskolor finge anses vara mot vederlag upplåtna åt annan till begagnande (R.Å. ref. 59/1940. I).

Då kommuns fastighet innehöll — förutom sex lärbostäder — jämväl en vaktmästarbostad, ansågs fastigheten likaledes helt skattefri (R.Å. ref. 59/1940. II).

Kommun tillhörig byggnad, som användes till tjänstebostad för folkskollärare och var belägen på ett avstånd av 175 m. från skolan utan direkt anslutning till skolområdet, ansågs skattepliktig. Lärbostaden ansågs i sådant fall icke kunna betraktas som en oskiljaktig del av skolanläggningen (K.R.u. 16/1 1956).

Sju till Sundbo yrkesskola hörande bostadshus för rektor, två assistenter, vårdare och tre yrkeslärare ha ansetts som oskiljaktig del av anläggningen och således skattefria (K.R.u. 13/10 1955).

Rektorsbostäderna vid statens folkskoleseminarier i Härnösand och Falun (den förra belägen på 70 m. avstånd från seminariebyggnaden och den senare liggande tvärs över gatan, 28 m. från seminarie-

byggnadens gavel inom ett litet parkområde) ha ansetts utgöra oskiljaktiga delar av seminarierna och således vara skattefria (R.Å. not. 378/1936 och K.R.u. 19/1 1937). Samma utgång beträffande rektorsbostaden vid småskoleseminariet i Strängnäs (K.R.u. 29/9 1939).

Ultuna lantbruksinstitutets lärarbostäder ha ansetts såsom oskiljaktig del av anläggningen och följaktligen vara skattefria (R.Å. not. 1700/1931). Samma utgång beträffande hyresfritt eller mot hyra upplåtna bostäder till professorer, laboratorer, verkmästare, maskinist, vaktmästare m. fl. vid veterinärhögskolan (K.R.u. 15/8 1935).

Lärarbostäder, tillhöriga bolag och upplåtna till kommun utan annan ersättning än underhållsskyldighet, ha ansetts skattepliktiga (R.Å. not 200—201/1935).

Reningsverk,

tillhörande köping och avsett för köpingens kloaksystem men beläget i annan kommun, har ansetts skattefritt utom beträffande ett utarrenderat, för jordbruksändamål använt område om 0,193 har (K.R.u. 30/5 1941).

Sjukhus.

Skattefrihet har ansetts föreligga för:

1. Restads sjukhus med 3 har tomt och trädgård samt 2 har åker (K.R.u. 27/2 1940) ävensom för dit hörande bostadshus för personal (R.Å. not 341/1937).

2. S:t Jörgens sjukhus med 2 har tomt och trädgård samt 1 har åker (K.R.u. 12/3 1940),

3. S:ta Gertruds sjukhus med 3,82 har tomt och trädgård (K.R.u. 21/4 1941),

4. Birgittas sjukhus med 4,0875 har åker (K.R.u. 1/4 1941) jämte dit hörande bostadshus för personal (R.Å. not 812/1932),

5. Söderby sjukhus med 109 har skogsmark, park och trädgård (R.Å. ref. 56/1934),

6. Lillhagens sjukhus med 27 bostadshus jämte garage för läkare (R.Å. not 293/1935),

7. Karolinska sjukhuset med därtill hö-

rande kontor och sköterskebostad, annan sköterskebostad (punkthus inom inhägnaden), bostadshus för 4 underläkare (utom inhägnaden men inom sjukhusområdet), 11 radhus, utgörande bostäder för maskinister m. fl., samt byggnader för gift och ogift personal (vaktmästare m. fl.) inom ursprungliga området, skilt eller avsett att skiljas därifrån genom väg (R.Å. not 4/1942),

8. Uppsala hospital och asyl med 19 därtill hörande bostadshus (R.Å. not 38/1932),

9. till Piteå hospital hörande bostäder för hospitalsläkare, skötare, uppsyningsman, syssloman, maskinmästare, bokhållare, elektriker, smed och trädgårdsbiträde (K.R.u. 22/10 1930), samt

10. byggnader med parkområde, som enligt allmänna förfogandelagen rekviderats av Stockholms stads sjukhusdirektion för användning i mån av behov såsom beredskapssjukhus (K.R.u. 24/5 1948).

Däremot har skatteplikt ansetts föreligga för bostäder åt eldare, maskinist m. fl. vid länslasarettet i Norrtälje i fastighet, som var skild från lasarettområdet av gata (R.Å. not 5/1942) samt för sysslomannabostad utom lasarettområdet (R.Å. not 6/1942).

Såsom skattepliktiga ha även betraktats ett flertal byggnader, tillhörande S:t Sigfrids sjukhus och inrymmande bostäder för sjukhusets personal. Byggnaderna voro belägna utanför det inhägnade sjukhusområdet (R.Å. not 232/1950).

Skattefrihet har ansetts föreligga för kommun tillhörig sjuk- och fattigvårdsanstalt, som ej lämnat kommunen någon inkomst, ehuru anstalten var belägen inom annan kommuns område (R.Å. ref. 32/1915).

Såsom skattefria ha likaledes betraktats vissa Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund tillhöriga, i andra kommuner belägna, för sundhetsvård avsedda byggnader jämte tillhörande tomtområden men ej viss såsom jordbruksfastighet taxerad mark (R.Å. not 324/1925).

Sjuk- och ålderdomshem, som ej ägdes av kommun direkt utan av ett kommunalt

aktiebolag och var beläget inom en angränsande kommun, undantogs från skatteplikt men ej enligt 1 mom. d) utan under åberopande av 1 mom. e) K.L. (R.Å. not 321/1937).

Skogsvårdsstyrelse.

Skogsvårdsstyrelse tillhörig fastighet, använd för undervisning, har ansetts skattepliktig. Skogsvårdsstyrelse utgör ej menighet och är ej heller ett statligt organ (K.R.u. 27/3 1956). Jfr prop. nr 126/1946 s. 10 och 21.

Skolhus.

Församling tillhörigt skolhus, beläget inom annan kommun, har ansetts skattefritt (R.Å. not 8/1914).

Seminariebyggnad, däri undervisningen upphört och som sålts av landsting till stad för att användas till allmänt läroverk, vilket sedermera efter taxeringsårets ingång även skett (ej använd för annat ändamål under mellantiden), har ansetts skattefri (K.R.u. 27/11 1934).

Skollovskoloni

för klena barn, uppförd för insamlade medel på stad tillhörig mark, har ansetts skattefri (K.R.u. 20/4 1936).

Likaså fastighet tillhörig Malmö förening för skollovskolonier (K.R.u. 17/10 1946).

En för barnkoloni använd, Frälsningsarméns Förlags AB tillhörig fastighet har däremot ansetts skattepliktig (K.R.u. 17/10 1946).

Skyddsrum.

Skyddsrum under Hötorget i Stockholm har ansetts skattefritt såsom byggnad för säkerhet men uthyrd del skattepliktig (K.R.u. 23/10 1946).

Jfr under a) *Skyddsrum*.

Skärmanordning

(dammanläggning), tillhörig kronan, för hindrande av saltvattens inträngande i Göta älv har ej ansetts utgöra byggnad

för sundhetsvård (R.Å. not 269/1942).
Jfr under A) *Skärmanordning*.

Teater.

Dramatiska Teaterns och Operans byggnader i Stockholm ha ansetts skattepliktiga till den del de av vederbörande teaterföretag uthyrts till restaurang- och affärslokaler (R.Å. not 1210—1220/1927).

En stiftelse, grundad på donationer m. m., ägde teater- och konserthus i en stad. Stiftelsen förmenade, att huset finge betraktas såsom stadens egendom och att detsamma därför borde vara skattefritt, till den del det användes för teater- och konsertändamål. Stiftelsens talan ogillades (K.R.u. 19/5 1941).

Tingshus.

Ett härads tingshusbyggnadsskyldiga tillhörigt, i stad beläget tingshus har ansetts skattefritt utom för ett viss inkomst svarande värde (R.Å. not 61/1915).

Värdet av tingshus har upptagits i den skattepliktiga längden i vad avser i tingshuset inrymd bostad för häradshövdingen men i övrigt i den skattefria längden (K.R.u. 29/5 1935).

Trädgårdsskola,

Söråkers, tillhörig staten, med 2,9 har åker, 6,7 har tomt och trädgård samt 5,4 har övrig mark har ansetts helt skattefri (K.R.u. 3/6 1937).

Tullverket.

Tullhus, tillhörigt Kristianstads stad, disponerades enligt bestämmelserna om staden tillkommande tolagsersättning till största delen av tullverket, som där hade expeditionslokaler för tulluppbörd och en bostadslägenhet för tullförvaltare. I övrigt inrymdes i huset lokaler för hamndriften i Åhus. Tulluppbördslokalerna ansågos fritagna från skatteplikt. Av huset i övrigt beskattades endast så stor del som belöpte å tullförvaltarebostaden. (K.R.u. 14/11 1946).

Tullverket tillhörig fastighet i Tärna socken, som väsentligen användes för bostadsändamål (bostäder åt tullstationsförståndare och gränsuppsyningsman), har ansetts skattepliktig (R.Å. not 493/1950).

Universitet.

Lunds universitet tillhörig fastighet, upplåten för universitetsungdomens utövning av utomhusidrott och friluftsliv i övrigt, ävensom ett skyddsområde för sällsynta växter ansågos skattepliktiga (R.Å. not 567/1943).

Jfr under 1 mom. e) *Sportanläggningar* samt *Studentkårer och studentnationer*.

Vattenverksanläggningar.

Kommuns vattenverksanläggningar (ytvattendammar) i annan kommun ha ej betraktats såsom anläggning för sundhetsvård (R.Å. not 205/1936). Detsamma har ansetts böra gälla även till den del vattnet för hushållsbruk tillandahölles gratis (K.R.u. 8/6 1937).

Kommun tillhörig, i annan kommun belägen tomt med pump och reningsverk för vattenverk har ej heller ansetts utgöra anläggning för sundhetsvård (R.Å. not 123/1939).

Ålderdomshem.

Kommun tillhörigt, inom annan kommuns område beläget ålderdomshem har ansetts skattefritt (R.Å. ref. 25/1928).

1 mom. e): Fastigheter, tillhöriga vissa enskilda institutioner

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del kan äga rum.

Akademi.

Tomt jämte en därå uppförd byggnad, som vetenskapsakademien erhållit såsom donation med villkor att ett par i byggnaden befintliga lägenheter skulle disponeras av tjänstemän i två angivna stiftelser, har ansetts skattepliktig (för vetenskapsakademien), såvitt angår den av stiftelserna disponerade delen (R.Å. not 81/1941).

Allmänt undervisningsverk.

Beträffande staten eller kommun tillhörig skola se under 1 mom. d.)

Lundsbergs skola, tillhörig en stiftelse, har ansetts skattefri utom vad angår skolan tillhörig jordbruksfastighet (R.Å. ref. 97/1911). Skattefriheten omfattade centralkök, lärarbostäder, elevbostäder, vaktmästarbostad samt hälften av tvättinrättning och hälften av transformatorhus (R.Å. not 575/1942).

Åsa folkhögskola tillhöriga fastigheter, nämligen elevhem, rektorsbostad och lärarbostad, ha ansetts skattefria (R.Å. not 393/1935).

Västkustens ungdomsskolas byggnadsförening u. p. a. tillhöriga skolhus, vaktmästarbostad, elevhem, lärarbostad, rektorsbostad och barnhem ha såsom avsedda för och jämväl använda till folkhögskola ansetts skattefria (R.Å. not 233/1950). Samma utgång beträffande ett Västkustens ungdomsskolas kamratförbund tillhörigt elevhem (R.Å. not 235/1950).

Willinska fattigfriskolan tillhörande byggnader och parkområde ha ansetts skattefria (R.Å. not 247/1930).

En stiftelsen Stockholms praktiska hushållsskola tillhörig flygelbyggnad, som innehöll även en del gästrum vilka uthyrdes till betalande gäster, har med avseende å byggnadens användning och dess samband med skolverksamheten i övrigt ansetts såsom en del av skolanläggningen och således vara skattefri (R.Å. not 1493/1931).

Däremot har skatteplikt ansetts föreligga för AB Sigrid Rudebecks skola, som stod under offentlig kontroll, erhöi årliga bidrag av stat och kommun samt stod öppen för elever från alla samhällsklasser men kunde ge utdelning med högst 5 % av aktiekapitalet (R.Å. not 1736—1738/1931).

AB Göteborgs lyceum för flickor tillhöriga gymnastikhus samt lek- och utegymnastikplan (skollokaler i övrigt funnos i förhyrd fastighet) ha ansetts skattepliktiga. Skolan erhöi understöd av kommunen. Bolaget hade lagligen kunnat verk-

ställa utdelning men detta hade ej skett. (R.Å. not 226/1936).

Stockholms grosshandelssocietet tillhörig fastighet, som avgiftsfritt upplåtits till Frans Schartaus handelsinstitut, ansågs ej tillhöra sådan institution som avses i 1 mom. e) och betraktades således såsom skattepliktig. Institutet erhöll anslag av stat och kommun samt var underställt överstyrelsen för yrkesutbildning. (R.Å. not 495/1950).

För LO-skolan i Brunnsvik (ej att förväxla med folkhögskolan därstädes), som äges av LO och som står öppen för alla medlemmar i till LO anslutna förbund men även för andra i mån av utrymme, har skatteplikt ansetts föreligga (R.Å. not 1513/1955).

Läraryrket, tillhöriga bolag och upplåtna till kommun utan annan ersättning än underhållsskyldighet, ha ansetts skattepliktiga (R.Å. not 200—201/1935).

Barmhärtighetsinrättning resp. stiftelse eller förening som avses i 53 § 1 mom. e) K.L. (s. k. from stiftelse).

Fastighet, tillhörig Betaniastiftelsen, har ansetts skattefri. Stiftelsen har till uppgift att ”bereda vård åt sjuka och därmed förbunden kristlig kärleksverksamhet samt att i samband därmed till sjuksköterskor utbilda troende kvinnor, tillhörande Metodistkyrkan i Sverige” (R.Å. not 80/1929).

Slott med trädgård, tillhörigt stiftelsen Höstsol, Gustaf Fredrikssons ålderdomshem, har ansetts skattefritt men däremot ej stiftelsen tillhörig jordbruksfastighet. Stiftelsen har till ändamål att bereda äldre förtjänta, obemedlade skådespelare och skådespelerskor en bekymmersfri ålderdom. (R.Å. not 1102/1930).

Å ett stiftelsen Isaac Hirschs minne tillhörigt markområde hade under år 1928 påbörjats uppförandet av en byggnad, vilken blivit färdigställd under år 1929. PN hade i åsatt taxeringsvärde inräknat endast markens värde, ej byggnadens. K.R. ansåg hinder icke ha förelegat att år 1929 åsätta den under uppförande varande byggnaden taxeringsvärde, beräk-

nat med hänsyn till det skick, vari byggnaden vid 1929 års ingång befunnit sig. Då stiftelsen var hänförlig till from stiftelse och byggnaden var avsedd för stiftelsens verksamhet såsom sådan, ansåg K.R. fastigheten skattefri för år 1929. Stiftelsen hade till ändamål att bereda billiga bostäder åt sådana personer, som sett bättre dagar men ej längre hade råd att bekosta hyran. (K.R.u. 26/9 1930), jfr R.Å. ref. 5/1925 och not 34/1948).

Stiftelsen Alma Detthows vilohem tillhörig fastighet har ansetts skattefri. Fastigheten användes till vilohem för beredande av vila till kropp och själ åt mindre bemedlade kvinnor av den bildade s. k. medelklassen mot låg inackorderingsavgift (understigande självkostnaden), i den mån avgift erlades. (R.Å. not. 360/1936).

Svenska lärarinnors ålderdoms- och vilohem, tillhörigt föreningen Ro, har ansetts skattefritt, trots att pensionärerna erlade viss ersättning för kost, vård och städning samt för vatten, värme och ljus (R.Å. not 359/1936).

Stiftelsen Metodistkyrkans centralmission tillhörig fastighet, vilken användes såsom barnhem, har ansetts skattefri. Vissa avgifter erlades för vården å barnhemmet, men stiftelsens inkomster i övrigt bestodo av gåvor och insamlade medel. (R.Å. not 361/1936).

Skattefrihet har ansetts föreligga för en Thore Lindbergs stiftelse Hemgården tillhörig fastighet. Denna användes för beredande av inackordering åt personer, vilka på grund av ålder, sjukdom eller annan omständighet voro i behov av vila och vilkas ekonomiska förhållanden i hög grad omkastats. Inackorderingsavgifterna täckte ej hälften av stiftelsens kostnader för hemmet, och pensionärerna kunde därför sägas åtnjuta bostad utan avgift (K.R.u. 24/10 1932).

John och Johanna Håkanssonss minnes konvalescenthem i Lidingö för personer, vilka en gång varit i bättre ekonomisk ställning men bragts därur, har ansetts skattefritt (K.R.u. 23/4 1937).

Svenska diakonisällskapets vilohem i Södertälje för Diakonissanstaltens i

Stockholm systrar har ansetts skattefritt (K.R.u. 30/11 1939).

Föreningen Vita Bandets lokalavdelning i Halmstad tillhörigt vilohem för arbeterskor har ansetts skattefritt, ehuru en mindre inackorderingsavgift erlagts (K.R.u. 28/11 1932).

Föreningen Semesterhem för arbetarkvinnor i Skåne tillhörig fastighet har ansetts skattefri (R.Å. not 341/1939).

Sjuk- och ålderdomshem, som ägdes av ett av vissa kommuner bildat aktiebolag och användes för driften av en sjuk- och fattigvårdsanstalt i angränsande kommun, har ansetts skattefritt (R.Å. not 321/1937).

Fastighet, tillhörig Örgryte förening mot tuberkulos, har ansetts skattefri (K.R.u. 16/12 1941).

Stockholms Scoutdistrikts distriktsråd tillhörig byggnad har ansetts skattefri (K.R.u. 30/9 1948).

Fastighet, tillhörig en stiftelse med ändamål att på billiga villkor uthyra bostäder till mindre bemedlade, har ansetts skattepliktig endast till så stor del av det för fastigheten i dess helhet beräknade värdet, 116.000 kr., som svarade mot hyresavkastningen, 6.400 kr., kapitaliserad efter 10 %, (R.Å. ref. 17/1948).

Föreningen S:ta Clara hemmet i Stockholm, som hade till ändamål att inom Klara församling grunda ett hem för församlingens äldre, för ändamålet inköpa och förvalta fastighet samt handha skötseln av hemmet, hade visst år uppburet en hyra av 40.020 kr., varav dock 21.843 kr. uppgivits motsvara ersättning för vissa andra förmåner än bostad. Taxeringsvärdet för fastigheten uppdelades i en skattefri och en skattepliktig del på så sätt att i den skattepliktiga längden uppfördes 181.000 kronor, motsvarande den efter 10 % kapitaliserade skillnaden mellan nämnda båda belopp, medan det återstående värdet 919.000 kr. uppfördes i den skattefria längden (R.Å. not. 834/1933).

Pensionärshem, inrättat med stöd av K.K. 22/6 1939 om statsbidrag till anordnande av pensionärshem och uppfört för

en byggnadskostnad av 355.000 kr., har med hänsyn till att visst hyresbelopp uttogs ansetts skattepliktigt för ett värde av 27.000 kr. (K.R.u. 16/12 1944). Skattepliktiga värdet å pensionärshem har beräknats genom kapitalisering av hyran efter 10 %, därvid i hyresavkastningen inräknats jämväl genom vederbörande fattigvårdsstyrelsens försorg erlagda hyror samt hyra för vaktmästarbostad (K.R.u. 23/12 1946).

Skatteplikt har i sin helhet ansetts föreligga för hus, som AB Blomstergårdar byggt åt föreningen Blomsterfonden (from stiftelse) och uthyrt till mindre bemedlade, gamla och orkeslösa för hyror under normalhyror (R.Å. not 8—15/1942).

Såsom i sin helhet skattepliktig har även ansetts byggnad, tillhörig Jönköpings kristliga ynglingaförenings fastighets AB. Av bolaget framställt yrkande om skattefrihet för så stor del av värdet, 200.000 kr., som motsvarade hyran, 3.300 kr., för lokaler upplåtna till föreningen. avslogs. (R.Å. not 392/1936).

Frälsningsarméns Förlags AB tillhöriga fastigheter ha ansetts skattepliktiga, vare sig de använts som slumstation eller mottagningshem för sedligt förvillade unga kvinnor (K.R.u. 10/11 1941), som barnkoloni (K.R.u. 17/10 1946), som utbildningsanstalt för samfundet Frälsningsarméns officerare (R.Å. not. 1186/1927) eller som sjuk- och vilohem för samfundets officerare (R.Å. not 1189/1927).

Svenska stiftelsen för Frälsningsarmén tillhörig fastighet, som mot låga avgifter upplåtits till hem för pensionerade officerare vid Frälsningsarmén, vilka på grund av ålder och nedsatta kroppskrafter voro i behov av vård, har ansetts skattepliktig, enär fastigheten icke ägdes av sådan institution som avses i 5 § 1 mom. e) K.L. (K.R.u. 25/9 1946).

Bygdegård,

tillhörig avdelning av Jordbrukarnas ungdomsförbund, har ansetts skattepliktig (R.Å. not 697/1943).

Hemvärnskår

tillhörig fastighet, avsedd att huvudsakligen nyttjas för kårens verksamhet som sådan (hemvärnsgård), har ansetts skattefri (K.R.u. 30/12 1953).

Hushållningssällskap

utgör ej sådan institution, att dess byggnader äro skattefria enligt 5 § mom. e) K.L. (K.R.u. 29/11 1949).

Jfr under 1 mom. d) *Hushållningssällskap* och *Skogsvårdsstyrelse*.

Sjukvårdsinrättning.

Romanäs sanatorium, tillhörigt ett aktiebolag, har ansetts skattepliktigt (R.Å. not 687—688/1937).

Sinnessjukstuga, tillhörig enskild person, har likaledes ansetts skattepliktig (K.R.u. 6/5 1938).

Sjömanshem

tillhörig byggnad har ansetts skattefri till icke uthyrd del (R.Å. not 1803/1929).

Sjömanshus

tillhörig fastighet har ansetts skattefri till så stor del som svarade mot värdet av för sjömanshusets eget behov använda lokaler (R.Å. not 251/1932).

Sportanläggningar.

Följande sportanläggningar ha ansetts skattepliktiga:

1. staten tillhöriga fastigheten Skidbacken i Stockholm, upplåten till Skidfrämjandet mot en avgift av 10 kr. (R.Å. not 675/1936).

2. Skidbacken vid Fiskartorpet, tillhörig Skidfrämjandet, och en sportstuga i Storlien, tillhörig samma förening (R.Å. not 412—413/1936).

3. en turiststuga, tillhörig Svenska Turistföreningen och upplåten till allmänheten för fri disposition (R.Å. not 141/1912).

4. en fastighet, tillhörig en idrottsförening och inrymmande i källarvåningen bastubad och över källarvåningen sportstuga (R.Å. not 762/1941), samt

5. idrottsplatsförening tillhörig fastighet (K.R.u. 18/10 1939).

Studentkårer och studentnationer.

Stiftelsen Lunds studentkårs friluftsgård tillhörig fastighet i Brönnestads socken har ansetts skattepliktig (K.R.u. 15/11 1943).

Handelshögskolans i Stockholm studentkår tillhörig fastighet (sportstuga) i Tyresö socken har även ansetts skattepliktig (K.R.u. 14/12 1950).

Jfr under 1 mom. d) *Universitet* och under 1 mom. e) *Sportanläggningar*.

Riksföreningen för Svenskhetens bevarande i utlandet

tillhörig fastighet, använd för kontors- och samlingslokaler, har ansetts skattepliktig (R.Å. not 562/1949).

Svenska astronomiska sällskapet

tillhöriga Planetariet i Stockholm har ansetts skattefritt (R.Å. not 342/1937).

1 mom. g): Nykterhetsföreningars fastigheter

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del kan äga rum.

Goodtemplarloge tillhörig byggnad, inrymmande föreningslokal och vaktmästarbostad, ansågs skattepliktig till den del byggnaden användes såsom vaktmästarbostad men skattefri i övrigt (K.R.u. 13/12 1939).

Nykterhetsförening tillhörig byggnad, som väsentligen användes för att bereda föreningens medlemmar möjlighet till lantvistelse sommartid (sommarhem), ansågs skattepliktig (K.R.u. 30/3 1954).

Fastighet i Halmstad, tillhörig en av två goodtemplarloger bildad ekonomisk förening (byggnadsförening), har ansetts i sin helhet skattepliktig, ehuru föreningen endast tillhandahöll möteslokaler för i H. befintliga föreningar samt medlemskap i byggnadsföreningen kunde förvärfvas endast av i H. verksamma nykterhetsloger och nykterhetsföreningar. Annan ersättning än bidrag till kostnaden för lokaler- nas uppvärmning och belysning utgick ej för nyttjandet (R.Å. ref. 77/1931).

1 mom. h): Kyrkobyggnader m. fl.

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del kan äga rum. Skattefriheten kan avse även byggnader tillhöriga t. ex. ett aktiebolag.

Frälsningsarméns Förlags AB tillhörig fastighet, inrymmande samlingslokaler samt en bostadslägenhet om 2 rum och kök, vilken användes av officerare i Frälsningsarmén, ansågs med hänsyn till fastighetens användning i sin helhet skattefri. Bolaget åtnjöt icke någon inkomst av fastigheten (R.Å. not. 212/1938 och K.R.u. 2/3 1954).

Samma bolag tillhöriga fastigheter, inrymmande församlingslokal samt en hyresfritt upplåten bostadslägenhet om 1 rum och kök för arméns officerare, (vilka voro stationerade där under kortare tider, varvid de själva skötte vaktmästargöromålen, varjämte bostaden användes som expeditjonslokal och mottagningsrum), har likaledes i sin helhet ansetts skattefria (K.R.u. 18/10 1939).

Samma bolag tillhörig fastighet (arméns högkvarter) har ansetts skattefri till den del (4/5) däri inrymdes gudstjänstlokaler och lokaler för arméns religiösa verksamhet men skattepliktig till den del (1/5) den innehöll bostäder för befattningshavare vid högkvarteret (K.R.u. 11/11 1941).

En samma bolag tillhörig fastighet i Lidingö, varå fanns ett tvåvåningshus med vindsvåning (i de 2 första våningarna soldatrum med kök, serveringsrum och samlingslokaler, i vindsvåningen en bostadslägenhet om 2 rum, kök och tambur för officerare) samt å tomten en estrad för uppträdande jämte bänkar rymmande c:a 5.000 personer, har ansetts skattepliktig till den del av värdet, som belöpte å bostadslägenheten, men i övrigt skattefri (R.Å. not 362/1936).

Lövåsens missionsförsamling tillhörig fastighet har ansetts skattepliktig till den del den inrymde vaktmästarbostad (värde 1.500 kr.) och predikantbostad (värde 4.500 kr., varav 500 kr. markvärde och 4.000 kr. byggnadsvärde) men i övrigt

(värde 10.000 kr.) skattefri (R.Å. not 391/1936).

En Sionförsamlingen i Gullabo tillhörig fastighet, vilken inrymde predikolokal samt bostadslägenheter för predikant och vaktmästare och hade ett värde av sammanlagt 24.200 kr., ansågs skattefri till ett värde av 20.000 kr., motsvarande värdet å predikolokalen, samt skattepliktig till ett värde av 4.200 kr., varav 200 kr. markvärde och 4.000 kr. byggnadsvärde, motsvarande värdet av bostadslägenheterna (R.Å. not 863/1940).

En kristlig ungdomsförening tillhörigt sommarhem, inrymmande en större samlingslokal, föreståndarens bostad (1 rum och kök) samt 2 rum, som kunde tillfälligt uthyras, har ansetts i sin helhet skattepliktig (K.R.u. 13/10 1932).

Likaså har en såsom bygdegård betecknad anläggning, tillhörig idella och kristliga föreningar samt använd för deras sammankomster, ansetts skattepliktig (K.R.u. 15/5 1954).

Å andra sidan har en kristlig ungdomsförening tillhörig byggnad, inrymmande samlingslokal för kristliga möten, och ett mindre uthus, avsett att rivas, innehållande en mot obetydlig hyra uthyrd bostadslägenhet, ansetts helt skattefri (K.R.u. 23/4 1948).

Tomt, tillhörig romersk-katolska församlingen i Göteborg och avsedd för kyrkobyggnad, vilken emellertid ännu ej uppförts, har ansetts skattepliktig (R.Å. ref. 31/1935).

Till soldathem använd byggnad, tillhörig förening med ändamål att verka för befrämjande av unga mäns andliga liv och deras förståndsutveckling, har icke ansetts skattefri i sin helhet (R.Å. not. 389/1932).

1 mom. i): Post- och televerkens fastigheter

Uppdelning av fastighet i en skattepliktig och en skattefri del kan äga rum. Beträffande bostäder föreligger skattefrihet endast om lokalerna kunna anses avsedda för driftens omedelbara behov.

Postverket.

Av postverket disponerad, för driftens omedelbara behov avsedd fastighet har ansetts skattefri, fastän den taxerats såsom jordbruksfastighet. I målet var fråga om dels annan fastighet med taxeringsvärde av 42.000 kronor och dels jordbruksfastighet med taxeringsvärde av 3.000 kr. (R.Å. not. 728/1926).

Postverket tillhörig fastighet har ansetts skattefri även till den del densamma varit uthyrd till försvarsväsendet (R.Å. not. 270/1925).

Riksbanken tillhörig fastighet har till den del den uthyrts till post- och televerket ansetts skattefri. (R.Å. ref. 38/1932).

Ett postverket tillhörigt hus har ansetts skattefritt till den del det användes för postverkets eget behov och skattepliktigt till den del det var uthyrt till enskilda. Fördelningen skedde med hänsyn till det för vartdera ändamålet disponerade kubiktrymmet och ej efter erlagda hyror, vilka ansågos missvisande. (R.Å. not 416/1940).

En statens järnvägar tillhörig byggnad, i sin helhet uthyrd till postverket, som använde byggnaden till hälften som postkontor och till hälften som tjänstebostäder åt postpersonal, har ansetts skattefri till den del den använts som postkontor men i övrigt skattepliktig (R.Å. not. 433—434/1934).

Televerket.

Radiostationen i Motala har ansetts skattefri. Är ej en från televerkets egentliga uppgift fristående rörelsegren. (R.Å. ref. 31/1932).

Skattefriheten för radiostation har ej ansetts omfatta, beträffande Karlsborgs radiostation bostäder för stationens personal, belägna 1,3 km. från station (R.Å. not. 111/1934 och K.R.u. 12/4 1937), samt i fråga om Varbergs radiostation 5 bostadshus för personal vid stationen (R.Å. not. 414/1936).

Ett för Varbergs radiostation erforderligt markområde med hela området omspännande jordledningsnät och där uppsatta antennmaster samt stolpar med till-

hörande stag har — vid det förhållandet att marken, som ständigt måste vara utlagd i fast vall, utarrenderats såsom betesmark mot ett årligt arrende av 3.000 kr. — ansetts skattepliktigt för ett värde av 60.000 kr. (K.R.u. 3/6 1935).

Av televerket anordnade bostadslägenheter i ett till överdragsstationen för rikskabeln Stockholm—Malmö hörande bostadshus ha ansetts skattefria. Viss personal måste befinna sig i omedelbar närhet av stationen för att när som helst kunna stå till förfogande. (R.Å. not. 877/1933).

Samma utgång beträffande bostäder för driftspersonal vid en televerket tillhörig överdragsstation (K.R.u. 25/5 1948).

I automatisk telefonstation inrymd bostad för en reparatör har ansetts skattepliktig; stationen i övrigt skattefri (K.R.u. 10/11 1955).

Televerket tillhörig anläggning för impregnering och upplagring av telefonstolpar har ansetts skattepliktig (K.R.u. 18/12 1951).

En televerket tillhörig obebyggd tomt, varå en telefonstation framdeles skulle uppföras, har ansetts skattepliktig (K.R.u. 13/11 1943).

2 mom.: Kommunikationsanstalter

Uppdelning av fastigheter som i detta mom. avses (kommunikationsanstalter) i en skattepliktig och en skattefri del får icke äga rum, utan fastigheten (d. v. s. taxeringsenheten) skall vara antingen helt skattepliktig eller helt skattefri. Fastighetens väsentliga användning blir därvid avgörande. Fastighet, som är skattefri enligt 2 mom., skall överhuvud taget icke taxeras.

Flottled.

Flottningsförening tillhöriga bom, strand, vatten och åbyggnader ha ansetts skattefria (R.Å. not. 102/1918).

Av kraftverksbolag i samband med utbyggnad av kraftverk anlagd flottningsränna, som ingår i allmän flottled, är un-

dantagen från skatteplikt enl. 5 § 2 mom., men kostnaderna för anläggande av rännan ha ansetts böra tagas i betraktande vid bestämmande enl. anläggningskostnadsmetoden av kraftverkets värde (K.R. u. 9/4 1956).

Bostäder för flottningsförman samt för flottnings- och sorteringsarbetare ävensom magasin för flottningsmateriel ha likaledes ansetts skattefria (R.Å. not. 850/1932 och not. 628/1936).

Däremot har en flottningsförening tillhörig fastighet, använd till bostad åt en flottningsinspektör, ansetts skattepliktig (R.Å. not. 550/1932).

Enskild flottledsanläggning (träränna) har ansetts skattepliktig (R.Å. not. 492/1935).

Flygfält, flygplats.

Skattefrihet har ansetts föreligga för Stockholms stads flygplats i Bromma ävensom för därtill hörande byggnad, inrymmande verkstadslokal (däri mindre, löpande reparations- och tillsynsarbeten utfördes), matrum för mekanikerpersonal, en mindre lagerlokal för reservdelar och några mindre verkmästarrum (K.R.u. 12/6 1941).

Göteborgs stads flygplats i Torslanda ävensom där belägna restaurationsbyggnad, hotell, hangar, motorhus, slip och hammästarbostad samt till flygplatsen hörande markområden, 92,5 ha, av vissa jordbruksfastigheter ha likaledes ansetts skattefria (R.Å. ref. 54/1933 och K.R.u. 4/12 1934).

Landningsfält i Fagerhults socken, avsett för flygleden Stockholm—Malmö (K.R.u. 9/9 1936) och Svenska Aeroplan AB:s i Trollhättan flygfält, vilket i första hand var avsett för provflygningar men fick antagas även avsett för allmän trafik (K.R.u. 29/4 1941), ha ansetts skattefria.

Kontorskiosk (ABA:s) vid Nybroplan i Stockholm har ansetts skattefri (K.R.u. 12/6 1941).

Markområde, avsett till flygplats ehuru ännu ej använt därtill, har ansetts skattefritt (K.R.u. 13/11 1943).

Gata.

Fastighet, som utlagts till gatumark, har ansetts skattefri (K.R.u. 4/5 1948).

Gasledningar jämte lyktor i gata äro i likhet med gatan skattefria (K.R.u. 24/5 1935).

Jfr under A) *Ledningar.*

Hamnanläggning.

Hamnanläggning, tillhörig stad, har ansetts skattefri såsom ingående i begreppet farled (R.Å. ref. 105/1909).

Hamnanläggning, tillhörig ett bolag, har ansetts skattefri (R.Å. not. 114/1928).

En Stockholms stad tillhörig magasinsbyggnad, belägen å stadsgårdens hamnplan och så gott som uteslutande använd till tullnederlags- och transitomagasin, har ansetts skattefri. Av byggnadens hela golvyta, 10.000 kvm., använde hamnstyrelsen 350 kvm., medan övrigt utrymme var upplåtet till enskild rörelseidkare för nyssnämnda ändamål. (R.Å. not. 104/1928).

En inom Holmsunds socken belägen, Umeå stad tillhörig fastighet med vattenområde, vilken fastighet var belägen inom hamnområdet men ej direkt tagits i anspråk för hamnanläggningen, har ansetts skattefri (R.Å. not. 112/1928).

En Föreningen Stockholms Hamnarbetskontor tillhörig byggnad, inrymmande omklädnings- och tvättrum samt matrum för hamnarbetare inom Stockholms Frihamn, ansågs visserligen vara använd för driftens vid frihamnen omedelbara behov, men då byggnaden ägdes av annan än ägaren av frihamnen, kunde byggnaden icke anses hänförlig till sådan till kommunikationsanstalt hörande byggnad som avses i 5 § 2 mom. (K.R.u. 11/11 1955).

Likaså har en Stockholms stad tillhörig, vid Värtahamnen belägen fastighet, som till större delen upplåtits till restaurang med huvudsakligt ändamål att tillgodose den vid Värtan sysselsatta arbetspersonalens måltidsbehov, ansetts skattepliktig (R.Å. not. 63/1930).

En under Stockholms hamnstyrelses förvaltning stående stadsäga, som åtminstone delvis var avsedd för försäljning till

industritomter, har ansetts skattepliktig (R.Å. not. 3/1936).

Enskild person tillhörig lastplats med brygga, som opåttalt användes för allmän trafik, har ansetts skattepliktig (R.Å. ref. 40/1949).

Jfr under A) *Brygga*.

Järnväg.

Stationshus har ansetts skattefritt även om däri upplåtits tjänstebostad (R.Å. ref. 26/1926 II). Likaså om vissa delar därav uthyrs till en speditiönsfirma eller för restaurangrörelse (R.Å. not. 852/1932 och not. 1166/1945). Likaså då vissa delar av fastigheten uthyrs mot en hyra av 17.500 kr. till postverket och för restaurangändamål (K.R.u. 24/10 1932). Stationshus har ansetts skattefritt även då på grund av delvis nedlagd drift endast ett tåg om dagen expedierades (K.R.u. 20/9 1939).

Däremot har hus, som blott innehåller bostad för stationsföreståndare vid S. J. men ej tillika är stationshus, ansetts skattepliktig (K.R.u. 25/9 1946).

Fastighet, som till väsentlig del använts till expeditionslokaler, har ansetts i sin helhet skattefri (R.Å. not. 746/1927, not. 1244/1927, not. 172/1928 och not. 1586/1931).

Banvaktstuga har ansetts skattefri (R.Å. not. 334/1928).

Byggnad (om 1 rum och kök), som tidigare använts såsom banvaktstuga men blivit överflödig såsom sådan och var avsedd att i händelse av mobilisering eller krig användas till tågexpedition (köket dock uthyrt), har ansetts skattefri (R.Å. not. 417/1940). Likaså har en banvaktstuga, som uthyrs till en vägvakt med uppgift att vakta grindar vid järnvägens korsning med väg, ansetts skattefri (K.R.u. 17/10 1946).

Däremot har skatteplikt ansetts föreligga för banvaktstuga, som ej alls användes såsom sådan utan var uthyrd (R.Å. not. 1542/1931).

Då banvaktstuga, belägen å bangårdsområdet, är uthyrd till enskild person, föreligger skatteplikt ej allenast för byggnaden utan även för den därtill hörande

tomten, ehuru bangårdsområdet i övrigt är skattefritt (K.R.u. 3/10 1946).

Banvaktstuga, som på grund av hälsovårdlighet utdömts och på grund därav ej längre användes för sitt ändamål, har icke ansetts avsedd för järnvägsdriftens omedelbara behov. Till följd av lågt värde blev den dock skattefri. (K.R.u. 18/10 1944).

Skattefrihet har ansetts föreligga för fastigheter, upplåttna till bostäder: å linjebanförman och linjebanmästare (R.Å. not. 1167/1945), å två ordinarie banvakter, en e. o. banvakt och en ledningsreparatör (R.Å. not. 498/1932), å förste ledningsreparatör och ledningsreparatör (K. R.u. 16/11 1933), å ledningsförman, ledningsvakt och reparatör, vilka enligt uppgift ständigt behövdes vid transformatorstation för att kunna utskickas till plats på linjen där fel uppstått (R.Å. not. 928/1931), å banförman, telegrafreparatör och trädgårdsförman till lika delar (R.Å. not. 479/1933), å signalreparatör (R.Å. not. 415/1936) samt å ledningsvakt och stationskarl till hälften vardera (R.Å. not. 412/1940).

En byggnad, som upplåtits till bostad å en överbanmästare och en banmästare, samt en byggnad, som upplåtits till bostad å dels en förste banmästare vilken innehade ett expeditionsrums jämte 2 bostadsrum och kök och dels en annan vid järnvägen anställd person, vilken innehade 2 rum och kök, ha ansetts skattefria (R.Å. ref. 56/1931 I).

Skattefrihet har ansetts föreligga för byggnad, innehållande överliggningsrum och dagrum för tågpersonal (R.Å. not. 1071/1927, not. 1091/1927 och not. 1000/1931) samt för byggnad, som till mer än hälften användes såsom överliggningsrum för tågpersonal, linjeförråd och manskapsrum ävensom till bostad för en banvakt med bevakningstjänst (R.Å. not. 857/1940).

Byggnad, innehållande 11 rum, därav 3 rum och kök upplåttna till bostad å en banförman, 2 rum och kök till bostad å en stationsförman, 3 rum till överliggningsrum och 1 rum till expeditionsrums

för en banmästare, har ansetts skattefri (R.Å. not. 442/1935).

En S. J. tillhörig byggnad, upplåten till bostäder åt en stationskarl, tillhörande trafikavdelningen, ett banbiträde med tjänstgöring som signalreparatörsbiträde med passningstjänst och en banvakt med tjänstgöring vid banavdelningen som "sträckvakt" (med viss inspektionsskyldighet och i övrigt arbetsledare för banavdelningens arbeten å bangården) har ansetts skattefri (R.Å. not. 212/1952).

En fastighet, upplåten till bevakningspersonal vid S. J., har ansetts skattefri, ehuru den var utbjuden till salu (R.Å. not. 406/1936).

Däremot har skatteplikt ansetts föreligga för ett S. J. tillhörigt betjäningshus med 2 lägenheter om 1 rum och kök, av vilka en upplåtits till en vagn- och stallkarl och en begagnades som överliggningsrum (R.Å. not. 301/1933), för en järnvägsab. tillhörig byggnad använd till bostad åt trafikchef (R.Å. not. 1107/1931), för byggnad med 2 lägenheter, därav en upplåtits till en banvakt och en till en stationskarl (R.Å. not. 577/1934), för hus, varav hälften upplåtits till en banförman och en banvakt samt hälften till en stationskarl och en konduktör (R.Å. not. 586/1932), för hus med två lägenheter, varav 2 rum och kök upplåtits åt en banvakt och 3 rum och kök åt en kontorist (R.Å. not. 309/1933), för fastigheter upplåtna till bostäder åt banarbetare (R.Å. not. 1540/1931) samt fastighet upplåten till bostäder åt stations- eller trafikpersonal med vissa bestämda timmars tjänstgöring per dag (R.Å. ref. 26/1926 I).

Fastighet, vilken till precis hälften använts för sådant ändamål som avses i 5 § 2 mom., har ansetts böra med hela sitt värde upptagas i den skattepliktiga längden (R.Å. not. 320—321/1949).

Tomtområde till skattepliktiga bostadshus å i övrigt skattefritt bangårdsområde har jämväl ansetts skattepliktigt (K.R.u. 23/10 1946).

Norrbottens järnverk AB tillhöriga järnvägsanläggningar i Luleå ha icke ansetts upplåtna för allmän trafik och ha

därför ansetts skattepliktiga (R.Å. not. 859/1949).

Järnvägshotell ha i allmänhet ansetts skattefria. Detta är fallet med t. ex. järnvägshotellet i Gällivare (R.Å. not. 590/1935 och K.R.u. 28/10 1946), järnvägshotellet i Emmaboda (K.R.u. 28/10 1946), järnvägshotellet i Jörn (K.R.u. 25/9 1946), järnvägshotellet i Bollnäs (R.Å. not. 313/1938), järnvägshotellet i Storvik med därtill hörande maskinhus och tvättstuga jämte tomt å järnvägens område (R.Å. not. 1742/1931 och not. 252/1933). Skattefriheten har ansetts gälla även om rörelsen av järnvägen utarrenderats (R.Å. ref. 94/1929 m. fl.). Skattefriheten har ansetts omfatta även tomt till restaurangbyggnad, då byggnaden ägdes av annan än järnvägsföretaget (R.Å. not. 334/1926 och K.R.u. 19/10 1934). Kaféstuga (i Morastrand) har också ansetts skattefri (R.Å. not. 1064/1927).

Däremot har centralkök, som uppförts inom bangårdsområdet i Krylbo för att bereda där stationerad personal och den tågpersonal, som nödgades uppehålla sig där, möjlighet att till billigt pris erhålla lagad mat, ansetts skattepliktigt. Det var uthyrt till enskild person och även allmänheten tillhandagicks där med matservering (R.Å. ref. 26/1926 II).

Järnvägsab. tillhöriga turishotellet med annexbyggnad i Rättvik jämte tillhörande tomtområde har även ansetts skattepliktigt (R.Å. not. 1093/1927).

Markområden, som huvudsakligen använts till upplagsplats för varor, vilka ankommit eller skulle befordras med järnväg, ha i allmänhet ansetts skattefria (R.Å. not. 198/1933 och not. 290/1935). Även då ett S. J. tillhörigt, vid järnvägsstation beläget område uthyrt till annan som upplagsplats för sådana varor och nyttjanderättshavaren uppfört magasin å området, har det ansetts skattefritt (R.Å. ref. 56/1931 III).

Den S. J. tillhöriga fastigheten Stenbrottet I¹ jämte visst annat område i närheten av N. station i Stockholm, vilken mark uppgavs till största delen avsedd som upplagsplats för gods, som anlät

eller skulle försändas med järnväg, ansågs dock skattepliktig (R.Å. not. 601/1940).

Ett av S. J. såsom upplagsplats uthyrt markområde har ansetts skattepliktigt, enär erforderlig utredning saknades om sambandet mellan förvaringen av godset å upplagsplatsen och dess transport å järnvägen (R.Å. not. 319/1948).

Markområde, som förvärvats för stationsutvidgning och införlivats med stationsområdet (inom dess stängsel) men ännu ej tagits i bruk för avsett ändamål, har ansetts skattefritt (R.Å. not. 413/1935).

S. J. tillhöriga, intill järnvägen i Solna liggande utarrenderade markområden, därå funnos uppförda byggnader, som ansågs använda för annat ändamål än järnvägsdriftens omedelbara behov, ha ansetts skattepliktiga (R.Å. not. 285/1939).

S. J. tillhöriga fastigheten Vasagatan 1—3 i Stockholm, innehållande bl. a. järnvägsmuseum, bostäder för järnvägspersonal, däribland för signalreparatörer och banbevakningspersonal, resebyrå, verkstad och olika förråd, uthyrda lägenheter samt till mer än hälften av golvytan lokaler för allmän styrelse eller förvaltning (dock ej för driftens omedelbara behov), har icke ansetts skattefria enligt 2 mom. Fastigheten hade uppförts i skattepliktiga längden endast till den del den upplåtits åt annan till begagnande. Yrkande om hel befrielse, enär fastigheten vore huvudsakligen använd för S. J:s omedelbara behov, har ogillats. (R.Å. not. 745/1940).

S. J:s centralförråd (värde 700.000 kr.) har ansetts skattepliktigt (R.Å. not. 516/1940).

Bergslagernas järnvägs AB tillhöriga, i Åmål belägna mekaniska verkstäder med transformatorhus, ångpannehus m. m. samt växthus för stationsplanteringen ha ansetts skattepliktiga (R.Å. not. 292/1935). Likaså reparations-, snickeri- och målarverkstäder å järnvägsområdet i Halmstad, där arbeten utfördes icke blott för den egna utan även för andra järnvägars behov (R.Å. not. 493/1935).

Följande till järnväg hörande elektriska

anläggningar ha ansetts skattefria: Omformarstation, som hade till ändamål att vidarebefordra till S. J. av vattenfallsstyrelsen levererad elektrisk ström (R.Å. not. 1629/1931 och K.R.u. 13/6 1941), transformatorstation med bostadshus för ledningsvakter och reparatörer (R.Å. not. 996/1931), samt hus, som till mer än hälften inrymde transformatorrum och till återstående del utgjordes av en kiosk (R.Å. not. 827/1944).

Kioskbyggnad (troligen fristående) vid järnväghållplats har ansetts skattepliktig (K.R.u. 13/11 1943).

Skattefrihet har ansetts föreligga för timmeruppfodringsverk vid järnvägsstation (K.R.u. 16/10 1929). Även vagnvärdare och vattentorn med tillhörande ledning, vilka voro belägna å järnvägsstationsområdet, ha ansetts skattefria (R.Å. not. 1331/1931).

Statens järnvägar tillhörig fastighet, använd huvudsakligen som centralplats för nedskrotning av och upplagsplats för utrangerade järnvägslokomotiv och järnvägsvagnar, har ansetts skattepliktig (K.R.u. 14/5 1954).

Järnvägarnas grustag ha i allmänhet ansetts skattepliktiga. Endast i några fall, där det gällt grustag med mindre värden, ha de ansetts skattefria. Sålunda har skatteplikt ansetts föreligga för grustag med taxeringsvärde av 11.700 kr. (R.Å. not. 288—289/1935), 12.000 kr. (R.Å. not. 600/1940), 4.000 kr. (K.R.u. 18/10 1944) och 2.900 kr. (R.Å. not. 709—710/1941). Såsom skattefria ha däremot betraktats grustag med taxeringsvärden av 100 resp. 400 kr. (R.Å. not. 1494/1931). Ett grustag med taxeringsvärde av 1.000 kr., använt för grusning av stationsområdet, har med hänsyn till beskaffenheten och användningen ansetts skattefritt (K.R.u. 19/6 1941).

Kanal.

Kanalbankarna vid Göta kanal ha ansetts skattefria (R.Å. not. 339/1912). Skatteplikt har däremot ansetts föreligga för vissa Göta kanalbolag tillhöriga, till

